

Inipit testamētum nouum
et primo matheus.

ECVH
SO. Te
stamēto
reteri a
moāliq̄a
tis figu
ris q̄s de
diuersis
libris ex

trari. restat ad hystoriaz euāgeli
cām manuz mittere. vt iuxta mo
rem solitum aliquas hystorias et
parabolas excerpēdo illas possim
ad mores hominū applicare. Quā
uis em̄ non sum dignus corrigiaz
calceamēti saluatoris soluere. nec
facta aut dicta eius que in euan
gelis scribuntur tangere. spero
tamen q̄ ipse qui se ab emorrois
sa tangi permisit non indignabi
tur si me peccatorem et indignum
simplici corde inter publicanos ad
se appropinquantem vident. vt
saltem vestimentoz eius simbri
am tangam. vt cum ipsam tetige
ro saluus fiam. Euangelium ergo
mathei primo deo opitulāte per
eura. deinde in alijs euangelis
que a matheo posita non fuerunt
suis capitulis superaddam.

Inipit euāgeliū mathei. **A**
Capitulum primum

Quoniam natus est
ihesus i
bethle
em iude
stella o
tinuo
apparu
it que

magos ab oriente in iudeā ad pu
erum adorandum adduxit. **I**sta
em̄ stella regem iudeorum natuz
ostendit. et eos vsq̄ ad domicili
uz antecessit. que super locū ubi
erat puer immobilis diu stetit.
quā vidētes magi gauisi sūt. a hu
ius signo edocti domū itrauerūt
et puerū cū maria matre ei⁹ iue
nerūt. a aptis thesaurus suis sibi
aurum thus et mirrā humili ob
tulerūt. **M**ora. **I**sti magi qui
erāt gētiles valde remoti a iheru
salem signāt peccōres q̄ lōge venien
tes eē noscūtur. **S**tella ista bonuz
plātū vel p̄dicatōre signat q̄ exē
plis suis a doctumis aliū illustrat.
Ista ergo stella .i. p̄dicatōr debet
in oriēte id est in statu virtutum
lucere. magos .i. p̄dicatores et
simplices ad ihesum per fidem et
penitētiā adducere. iter salutis
p̄dicando eis ostendere. et eos
per bō opera et exēpla ad ihesuz
credēdo p̄cedē. ad quē cū p̄ deuo
tiōem et vite p̄fectiōez attigerit
super locū p̄ p̄seueratiā dēt stare
nec idē p̄ iōstatiā moueri dicēs cū
helia. in. **Regū. rom.** **V**iuūt dñs
in aspectu cui⁹ sto. **S**tare em̄ dēt
corā domino vt in se sit bonus fir
m⁹ stabilis. añcedere vero debet
alios vt sit illi virtualit̄ exēplaris
A i

Ma
Hic

Iosue .iij. Sa vidotes pgebāt an
te populum. Que si fecerit. vidē
tes eum gaudio magno poterūt
gaudere. q̄a reuera gaudiū mag
nū est secularibus et subditis stel
lam stantem id est bonū prelatū
v̄ el. priorem videre. Sic enim ipi
magi id est simplices et peccatores
tali stella illuminati doctrinaliter
antoducti in bethleem. que est do
mus panis id est in ecclesiam per
penitentiā veniēt. et domū cō
scientie per contritionē intrātes
illum qui est panis vite sc̄z puer
ihesum cum maria matre per gra
tiam inueniēt. et aurum dilecti
dis caritatie. mirrā mortificatio
nis carnis. th̄ deuoōnis oratiōis
sibi offerēt et sic ductu stelle boni
fient. Aspectus em̄ bone stelle an
tecedētis. i. bone personē viaz vir
tutum exemplatō ostendētis
solz intuentēs recreare. et eos ad
saluatōrem ihesum spūalē intro
ducere et saluare. ideo bene dicit
Gen. xvi. Suspiciē celos et numē
ra stellas. **B. C. VI.** dic q̄ puer
ihesus signat puritatem innocēti
tie. que maria id est amara gene
rat penitentiā. ergo qui istum pu
erum. i. cōscientie puritatem iue
nire desiderāt. necesse est q̄ ad stel
lam. i. ad deum et ad sanctos per
deuotio nē vel bonorū exēplorum
imitationem aspiciat. et q̄ post
eaz sequatur virtualiter. Sic em̄
cū maria. i. cum penitētia puerum
ihesū qui interpretatur saluator
. i. puritate innocētie. et salutem
anime recipiet. et tria spūalia mu
nera que premissi eidem offeret et
cōcedēt. ihesus em̄ siue maria nō

inueniūt. q̄ salz siue peccātia nō
habet. ps. Inuenit eū i tra deserta
in loco horrois. ac.

C. VI. Voies herodes crastū i beth
leem esse natū. ipm statim
p̄dere p̄oit. et ideo ipm velle ad
orare dissimulans magos illuc cau
te misit. et ad ipm adire precepit
Ite inquit interrogate diligenter
de puero. et cū inuenieritis remun
ciatē michi vt veniens adoret eu.
Ipsos tamē angelus amno nūit
nē ad eundem redeant. et ad regi
dnem suā p̄ aliaz viā vadāt. Qua
p̄pter herodes pueros occidit et i
ter ipsos xpm se occidē credidit
Moz. C. Sic vero si herodes rex im
pius. i. dyabolus nos fraudulēter
imitat. vt peccādo ad eū veniā
et vt puerū ihesum aufeāt. et ipz
eiusq̄ deuotioez i nostris cordibz
interimat et occidat. illud debe
re hūope p̄cauere et ad imitatioez ei
nullatenz assētere. s̄ potiz p̄ aliaz
viā q̄ ipse suggēat sc̄z p̄ viā virtutū
et nō viciorū ad regiōnē nrāz sc̄z
p̄ ad p̄si cupit ire. nūq̄ dēt ad hēo
dē dyabolū reuēnē. nec ei malis
opibz obediē. nec p̄ viā quā ipse
suggēat p̄cedere vel trahere. di
cens illd. **ij. Regū. vi.** Nō ē hęc
via nec ē hęc ciuitas. qui ymo ali
am viā sc̄z iusticie misericordie et
penitētie debet querere. et eam
sequi et tenere. iuxta illud. **Ysa.**
xxx. Hęc via ābulate in ea nō de
clinetis ex ea neq̄ ad dexterā neq̄
ad sinistram. **D. C. VI.** Vel dic gene
raliter q̄ illi qui per vnā viam
ad bethleem domū panis id est ad
ecclesiam vel ad crastum veniūt

Vel dic qd crast? id est crasti gra-
tia non potest diu seruari nisi ma-
tee; eius id est mariam per deu-
tionem homo stu deat amplexari.

Vel dic qd puer ihs fuis a iu-
dea persequitur a tñ i egypto ser-
uatur. potest interpretari qd xpc
ab illis qui sunt in terra israhel. i.
in ecclesia vl' religionē p diuersa
vicia persequitur et fugatur. et
tamen ab illis qui sunt in egypto
.i. in mundo per deuotionem colit.
Quia pro certo plures sunt hodi-
e. quos cristus habet persecuto-
res in ecclesia qm in mundo cetēis
pibus. et ideo iam videtur ab illa
terra israhel id est ab ecclesia et
ecclesiasticis recedē. et i egypto. i.
inter laycos habitare. **Iohā. viii.**
Ihs abscondit se et exiuit de te-
pla

Qum ioseph diu stasset in e-
gypto dictū ē sibi p āgeluz
qd puerū et mēz ei9 capet et in e-
raz israhel reūteret. qd vtiq; sta-
tim fecit. et in nazaret habitauit

Mora Sic vē ioseph. i. hō q est i
egyptio scz i tenebris et āgustis
peccatorū. dēt puerū xpm et mēz
ei9. i. puritatis et penitentiā assumē
et in terrā isrl. i. in statum gratie
aperare. et in nazaret que inter-
pretatur flos sanctitas cōsecratio
et vnctio vel virgultum manē.
et ibi istū puerū et mēz ei9 cū di-
ligētia custodiē. i. in flore mūdicie
in scitate iusticie. in virgulto reli-
gionis. i. cōsecratiōe deuotionis.
i vnctiōe cōpassionis dēt iste pu-
er seruari. In nazaret em potest
aliqd boni esse. sicut dicitur. **Io-**
primo. Vñ illud luce. i. Missus ē

angelus gabriel a deo in ciuitate
nazaret.

Capitulum secundum

Iohannes anq; legatur
baptizasse vl' predical-
se iuducit tanq; vox
clamantis i deserto ha-
bens vestimentum de pilis came-
loruz. et zonam pelliciam circa lū-
bos fūds. et abus ei9 erat locuste
et mel siluestre. quib9 premissis
fit mentio quomō baptizauit. et
quomodo venientes ad se duē re-
prehēbat. et quō de terrore mor-
tis et iudicij mentionē faciebat.
Gemmina iquit viparū iam secu-
ris ad radicem arboris posita est
cū. Et sicut dicitur. **Luce. iij.** Oēs
ad penitentiam inuitabat dicens
facite dignos fructus penitentię.
math. iij. **Mora** Ista possunt ap-
plicari. qd predicator prius debet
facere qd docere. qd reueā anq; io-
hānes. i. aliquis hō psumat fieri p-
dicator aut aliorū argutor a rep-
hēsoz cūctus vel baptizator plar9
dēt in deserto penitentię sedere et
ibi per contritiōez clamaē et plā-
gere. pilos camelozū. i. exēpla sā-
ctorum induere. Zonam pellicā
quē fit de corio mortuo. i. mortis
memoriaz accipe. Et renes. i. om-
nes carnales voluptates restrigē
a acūgē Locustas q saltāt ad āte-
noā comedē. i. mūdī contēptū et
affem supiorū habē. Et mel silue-
stre. i. deuotiōis dulcedinez degu-
stare. Et tunc pro certo cum oia
ista fecerit. ipse poterit pōicare.
baptizāe et abluē. et de morte et

iudicio peccatoribus minas dare
An em detet habere vitam q̄ doe
trinaꝝ. et prius delet viam veri
tatis et salutis exēplari ter o sten
dere q̄ ipse presumāt virtualiter
predicare. Quia scdm̄ grego. Cu
ius vita despicitur cessat vt eiꝝ p̄
dicatio contēpnatur.

Iter cetera que predicat iō
hannes ipse nūtiatur rephēde
quosdaꝝ qui de semine abrahe se
esse gloriabātur et in hōc nobilio
res se esse opimabātur. sicut patꝝ
Iohā. vii. Vbi ipi dicebāt Semē
abrahe sumus et nemī seruūimꝝ
vniꝝ. Vnde ipse redarguit eos
dicens. ne velitis dicere itra vos
patrem habemus abrahā. potēs
est enim deus de lapidibus istis
fufcitate filios abrahe.

Mora ¶ Sic reueā quōdā sunt q̄
vltra modū gloriātur in gene
re suo. et q̄to sūt genē nobilioēs
tanto se reputant meliores. et tā
to se credunt dignitates et benefi
cia habendi digniores. Et hꝝ p̄ce
to stulti sunt. quia sicut videmus
dominus de lapidibus id est de ru
sticijs et de penitibus malis. quādo
qꝝ filios abrahe. i. fufcitate et dig
nas p̄sonas fufcitat. et eos ad he
reditateꝝ dignitateꝝ et p̄motionē
aliquoties exaltat. ps. Suscitas
de terra imop̄. Sicut ad litterā vi
demꝝ i ecclia. vbi dñs qñz illuz ad
altiora p̄uehit qui de viliori et hu
miliori p̄lapia descendit. similit̄ vi
demus mē rusticos q̄ vniūter me
liores sūt clerici itor alios. Quia
breuiter spūs vbi vult spirat et
quēcūqꝝ vult moribus et sciētis
dotat. dignitatibus et diuitis di

cat. et sic lapides in filios abrahe
mutat. sicut ad litterā in aplis
appatuit. quos dñs nō ex nobili
bus et sapientibꝝ. s. magis ex ru
sticijs et simplicibus elegit. i. Coꝝ.
.i. Videte fratres vocationē v̄iam
qꝝ non multī sapientes secundum
carnē. non multī potētes. nō ml̄
nobiles sed q̄ stulta sunt mundi e
legit deus vt ofundat sapientes et
infirma mūdi elegit deus vt ofun
dat fortia ¶ C ¶ Ista allega
de diuersis hominū generibus q̄
de rusticitate ad nobilitateꝝ et de
statu humili ad magnā seculi dig
nitateꝝ trāseūt. sicut patet de ml̄
tis nobilibus regibus quoz or̄
ab huili plebē p̄cessit. Ecclesiastes
iiij. De carcere egreditur quis ad
regnum ¶ D ¶ Vel dic q̄ ista fue
runt dicta contra iudeos qui i se
mine abrahe gloriabantur. et gē
tiles abhōinabātur. et tamen ipi
lapides insensibiles scz gentiles fi
lii abrahe facti sunt. inq̄tum ad
fideꝝ cristianam sunt conuersi. ip
si vero qui p̄ filij abrahe fuerit
scz iudei per obstinationē in lapi
des sunt cōuersi. cor em̄ eoz inou
ratum est quasi lapis. Job. xliij
Non enim om̄es qui ex israhel sūt
hij sunt israhelite. neqꝝ qui semen
sūt abrahe om̄es filij. ad Ro. ix. ¶
Iohanne passim baptisate in
iordane. cū xpc ad eū baptisatus
venisset. ipꝝ iohānes tāgē timuit
dicens Ego a te debeo baptisari et
tu venis ad me. Super ipsum em̄
columbā descendētem vidit. et vo
cem patris ipsum vocantem fili
um audiuit. Ihesus vero quam
uis esset sanctior iohanne. ab ip̄o
A in

baptismum non recusauit. s. potius
humiliter sibi dixit. Sine inquit
sic enim deest nos implere oēs iusti-
ciam. ¶ **Mora** Illud potest alle-
gari quando iohannes id est pla-
tus q̄ vacat ad alios baptizandos
et mundificandos. videt aliquē
ihesum venientem ad se. i. qm̄ videt
se habere aliquem subditū melio-
res se et factiorem. de quo certū
est q̄ ipse ē filiū dei p̄ imitationē
et q̄ colūba. i. spūs factus ipsum
visitat per grāie infusionē. ip̄s
proculdubio debet reuerentē trac-
tare. et se reputare idignū ip̄s
tāgere v̄l corrigere baptizare seu
sacramenta ecclesie sibi ministrare
Ipse tamen ihesus. i. subditū q̄tū
cūq̄ sit dignus in sciēt̄is et gene-
re et potentia clatus. iohanni id ē
prelato q̄tumcūq̄ modico se de-
bet s̄bire. a ab illo que p̄tinent
ad ablutionē vitioꝝ sine arrogā-
tia et verecundia ac̄ceptare. vt sic
possit alijs imperfectioribz exem-
plum virtutis et humilitatis dare
Ecc̄i. iij. Quāto altior es humilia-
te in omnibus. Quod tamen est
contra malos p̄latos qui nō reue-
rentē. nec sup̄portant bonos sciēt̄i-
ficos et nobiles fūdicos. s. potius
ip̄os habent exosos. Et contra su-
p̄bos et sciēt̄ificos a nobiles mo-
dernos subditos. qui dedignantur
p̄lati ignobilibus et sufficientibz
obedire. Ip̄is non solēt subesse s̄
litigiose et rigorose solent eis res-
pondere dicentes illud. **Exo. ij.**
Quis te constituit iudicem et p̄-
ncipem super nos.

Capitulum tertium ¶ **A**

Quoniam ihesus a spiritu sa-
cto ductus fuisset in de-
sertū a. xl. diebus ieiun-
nasset. statim affuit dy-
abolus. qui ip̄s de tribus temp-
tauit. Et sibi peccatū gulae obiecit
dicens. Dic vt lapides isti panes fi-
ant. peccatū auaritię dicens. Hęc
domini tibi dabo. peccatū sup̄bi-
e vel inanis glorię dicens mitte te
deorsum q̄ nō offēdes. eo q̄ an-
geli in manibus portabūt te. que
xpc̄ refutauit et tēptationem tri-
plicem sup̄auit. vt h̄etur. **Math.**
x. ¶ **Mora** Sic qm̄ aliquis hō a
spiritu sancto ducit in desertum
.i. in penitentię vel religionis sta-
tū ubi ieiunio et abstinentię se de-
dicat. statim adest dyabolus q̄ ip̄s
violēt iuadit. et tā p̄cipalia vi-
tia videlicet auaritiā gulā a ianem
gloriā eidē ostendit. **S**uggent em̄ tā-
libz q̄ panes. i. cibos accipiant. a
lapides id est duritiā et difficul-
tatem abstinentię in panes id est
in ciborum voluptatem conuertat
dicens illud. **in. Regum. xix.** Co-
mede et bibe grandis enim restat
tibi via. **A**c si diceret complexio
tua est debilis. et tempus vite tue
erit longum et sic fatuum est ab-
stinere. a bonū est comedere a for-
tesse. **S**uggērit etiā auaritiā. ostendit em̄ hōm̄ in cogitaciōe
regna mundi et gloriā eorum. dicens ei. Si cadēs adoraueris me
id est si suggestioni mee consēse-
ris et mūdū cupiens. a tuo p̄posito
resiliens. et ad seculum rediens
hec oia tibi dabo. diuites te facia a
temporalit̄ p̄mouebo. dicens illud.

Mate. xlv. Dabo tibi thesauros
absconditos archana secretorum
Sed quid p̄ certo quādo videt q̄
nec gula nec auaritia ipsum p̄t vi
cere. statuit supra p̄naculū tem
pli. eleuat eū i mente sua. facit q̄
se ipsum sanctum et magnū est
met et de vrb̄ suis p̄sumat sibi
dicens Si filius dei es ac̄. id ē sibi
suggent vt aggrediatur diffiali
a. et ultra vices suas piculis et
temptationibus se exponat. et q̄
in manutentionia dei et angelorum
confidat. Ac si diceret sanctus es
filius dei es. non em̄ succubis in
tēptatione. q̄ angeli domini te su
stinebunt. et deus te cadere non p̄
mitit. sic ergo ad p̄sumendum
de se et ad inaniter gloriandū ip̄
inuitat. vt sic eum in peccatum
deiciat et p̄sternat. videtur em̄ si
bi dicere illd. i. **Coimthēo. xviii.**
Fidelis de⁹ qui non patietur vs
temptari supra illud qd̄ potestis.
sed facit cū temptatione p̄uentū.
et breuiter illi qui sunt in deserto
et religione. a dyabolo diuersimo
de temptantur et qm̄ vno peccato
vinci nequeunt. altero tēptantur
Iero bñ dicit. **Eccē. i.** Fili accēdes
ad seruitutem dei. sta in iusticia et
timore. et p̄para aiam tuā ad tēp
tationem Quia isti tēptantur con
tra votū castitatis de gula. contra
votū paupertatis de auaritia. con
tra votū humilitatis et obediētie
de p̄sumptione et supbia. **p̄. xxx.**
Per tua mouet terra. Sed reueā
iste debet sagaciter rēspōdere Cō
tra gulā. q̄ nō in solo pane viuūt
homo. sed potius in omni v̄bo dei
et q̄ religiosus plus debet appetē

abum spūale q̄ corpalem. Cōtra
adorationem et osensum auaritie
quā suggerit debet rēspōdere. q̄
dominus est adorandus et non dy
abolus. q̄ sibi est seruandus nō
in amore. Cōtra consensum in
nis glorie et p̄sumptōis debet rēspō
dere. q̄ de⁹ non est tēptandus s̄
timendus. et non est p̄p̄ns viri
bus confidendum. sed potius hui
lites incedendū. Sic em̄ istam tri
plice temptationem poterat eua
dere. et tua hostis iacula non tie
re. Tūc de ipso verificabitur qd̄
de casto subiungitur. q̄ v̄ deliez
dyabolus ip̄s relinquet. nec eū
amplius temptare p̄sumet. an
geli vero sibi adhibebunt qui sibi
spiritaliter ministrabunt Quia
quando quis temptationem dya
boli superat. ab ipso in pace dimitti
tur et ab angelis custoditur. **p̄s.**
Angelis suis mādauit de te. ¶ B
Vel dic q̄ castus non inuenitur
temptatus. q̄dū fuerat cum apo
stolis sed solum dū eāt solitari
us in deserto. In quo potest nota
ri q̄ q̄ i societate et cōmunitate vi
uunt minores temptationes senti
unt minoriq̄ periculo consistunt.
q̄ qui solitari esse volunt vel in
singularitate vite et morū consistūt
Ecclesia. n̄j. Ve soli. Quia sicut
dicit. seneca Oia mala docuit soli
tudo Qd̄ potissime verum est de so
litudine spiritali. quando homo
caret caritatiua societate et manz
in solitudine peccati. segregatus
a dei et sanctorū virtutū et hono
rū opū cōmunitate. ¶ **C. ¶ V**el dic q̄
dyabol⁹ tēptauit p̄mū adam de
tribz de gula. scz de esu pomi. de
A n̄j

mundi negotiorum vel malorum
cogitationum fugere. montem co
mplationis et vite perfectionis
ascendere. et ibi in tranquillitate
animi sedere et quiescere. et sic p
dicando alios poterit docere. **Pla.**
xl. Super montem excelsum ascen
de qui euangelizas.

Hic precepit dominus si quis
eum aduersario per viam va
oat. ante omnia pacem cum eo
facere studeat. ne forte ipsum iu
dicia tradat qui ministro eum com
mittat qui eum in carcere statim
mittit. **¶ Nota.** Sic vere cum
nos in via huius vite habeamus
vnum forte aduersarium scilicet
proprie conscientie remorsum. qui
non cessat nos impugnare et mor
dere. necesse est ut quodiu sumus in
via presentis ipsum pacificemus.
et quod omne peccati offendiculum
amouentes tranquillitatem illius
seruemus. **ps.** Rogate que ad pa
cem sunt iherusalem. Alioquin si
tempus huius vite transeat ille
aduersarius noster iudicia cristo
in morte et in iudicio nos accusa
bit et tradet. qui dyabolo ministro
nos committet. ipse vero in infer
nali carcere nos recludet.

Dominus precepit quod si oculus
dexter alicuius vel manus
dextra scandalizat eum statim de
bet oculum euertere et manum ab
scindere. melius enim est ut aut
quod vnum membrum peccat quam totum
corpus eius in infernum descendant
sicut. **Mat. x.** Oculus. manus. pes
scandalizantes eum iubentur. quia
melius est cecum. claudum et manum
tuum id est cum vno oculo pede l

manu in regnum celorum ingredi
quam duos oculos manus et pedes ha
bentes in iehennam ignis mitti. **Ma
th. xiii.** **¶ Nota.** Tamen spi
ritualiter loquendo in scriptura p
oculos intelligitur discretio et sub
tilis cognitio. per pedes affectio. p
manus operatio. Constat ergo quod
quandoque homo habet utrumque du
plicatum. et in utroque genere dex
terum possidet et sinistrum. Homo
enim quandoque duos habet oculos
discretionis vel cognitionis. scilicet
dexterum qui videt spiritualia et
de fide et scriptura cogitat. et sin
istrum qui se occupat circa tempa
lia. habet etiam duos pedes scilicet
duo genera affectionum. quodam
scilicet dexterum. hec est affectio
et amor quem habemus ad bonos.
quendam sinistrum hic est amor
quem habemus ad malos. **¶ Nota.**
similiter habemus duas scilicet dex
teram id est opera perfectiora et
spiritualia. et sinistram id est im
perfectiora et terrestria et actiua
¶ Verumptamen sic est quod in istis om
nibus illa que meliora esse videtur
quandoque scandalizat nos. Ocu
lus enim dexter id est subtilitas
sensus et cognitio quam habemus
erga fidem et scripturam scanda
lizat nos quandoque in fide dubitamus. et
quandoque per nimias subtilitates nos in
magis arduis quam decet inmiscemus
tunc enim possumus dicere illis. **1. Cor. xiii.**
Oculus meus depercat est anima mea.
pes autem noster dexter nos scandalizat quandoque
affectio quam habemus ad bonos et max
ime ad carnales amicos occasionem
peccandi admittit. **¶ Nota.** vero dex
tra dicit nos scandalizare. quando
A v

qui dicitur puer ratione ignorantie . sedens in domo ratione pigritie . palitius propter honorem operum imbecillitatem . male tortus per inuidie petulantiam . qui tamen septima hora id est per septem sacramenta . vel septem dona spiritus sancti curatur . et a seribus peccati divina gratia liberatur . et tunc ille benedicitur puer propter recuperatam puritatem . seruus propter humilitatem . filius propter caritatem . *Math. in. Dic est filius meus dilectus?*

Soccus simonis qui magnis seribus tenebat tunc temporis est curata . quando christus sibi dixit quod fugeret et quod sibi et alijs ministraret . *Nota* In hoc potest notari quod seribus malorum concupiscentiarum et affectionum hominem dimittit . quando ad ministrandum et obsequendum diligenter laborandum intendit et torpore negligentie excutit et contempnit . bene ergo dicitur . *Thimo. iij. Tu vero vigila in omnibus labora ministerium imple ac.*

Hic mentio fit de duobus sequi volentibus saluatorem . cuius propter eas trans fretum secedere voluit . *Quidam* serba non volunt christum se qui voluit dicere . magister ego sequar te quocumque ieris . *Sed* christus quodam modo istum repulit et paupertatem suam sibi retulit dicens . *Vulpes* foueas habet . et volucres celi nidus . filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinet . ac si dicat . caue ne sequaris me si diuitias quas . quia cum pauper sum ipas habere mecum non poteris a debitis . *Alius* autem cum instantia volunt a christo legi et quicquid cuius peteret licentiam sepeliendi patrem suum

nequaquam a christo sibi licentia concessa extitit . sed potius dixit sibi sequere me . et dimitte mortuos sepelire mortuos suos . Ille ergo qui se ingerere repellitur . ille qui dilationem petit vocatur et impellitur

Nota Nota ergo quod ad sequendum existit in his scilicet que ad statum ecclesie pertinent et prelationis . illi qui se ingerunt non volunt sicut ambrosii faciunt . debent resisti et repelli . illi qui se reputant indignos et illius non ambiunt . sed circa patrem sepeliendum id est circa opera pietatis in seculo et in statu subiectionis viuere querunt . ad christum et ad gradum ecclesiasticum si sit necesse debent cum violentia pertrahi et impelli . et a sepultura patris id est a curis secularibus repelli . *Quod* etiam christus continue ad litteram facit . quia serbas et sapientes vitio se ingerentes et offerentes et ambiens quicquid repellit . simplices vero de quibus mentio non fiebat ad dignitates occulte pertrahit et impellit . sicut in electionibus videmus continue euenire . quia nemo assumit sibi honorem . sed qui vocatus est a deo tanquam aaron . *Hebre. v. Et* die ista de predestinatione divina que quosdam nolentes a te nuentes solet ad se trahere . quosdam vero volentes et appetentes videtur aliquoties refutari . quia sicut dicit apostolus . *Rom. ix. Non est volentis neque currentis . sed miserantis dei est* **Et** die quod ex istis verbis christi videtur ortus ille modus . qui in professione religionis seruatur . Quia illis qui christum sequi volunt vel cupiunt et in religionem proficere volunt .

debent expro religioſis difficulta
tes. et debent inſtrui ad dimitten
dum parentum carnalium. i. homi
num ſecularū ſocietates. **Vulpes**
dicat prelatus foueas habent. ac
ſi dicet vulpes villoſi et groſſi vel
lexis. i. diuites auāi vulpini et ma
litioſi in iſto ſeculo foueas. i. tē
nas habitaciones poſſidēt. **Volu**
eres celi. i. ſuperbi et ambitioſi ni
dos altaris et dignitatum tēnent
Fili⁹ vero hominis. i. ille qui vult
eſſe religioſus bonus dei imitator
a filius. non debet iſta querere. ſ
habere p̄prium. ſed ſe ipſum poti⁹
ab omni rerum proſp̄itate abdi
cate. nichilq; in hoc mundo p̄prium
querere vel habere. vbi ad litterā
caput valeat inclinare. dicēs cuq;
ap̄ſtolo illud ad hebreos. **xij.** Nō
habemus hic ciuitatem manēt ē
ſed futuram inquitamur. **Sibi** de
bet dici qd de patre ſuo. i. de paren
tela ſua carnali curā non habeat.
ſed poti⁹ mortuos peccatores ſe
pelice i vitis alios mortuos dimit
tat. et ad ſequendū dominū di
ligenter intendat. vt de ipſo et ſi
bi ſimilib; poſſet dici. **Math. iij.**
Relictis venib; et patre ſecuti ſūt
dominum.

Aſcendente domino in nauī
culam ſecuti ſunt eum diſci
puli eius. et ecce ventus magn⁹
factus eſt in mari ita vt nauicula
opiret fluctibus. ipſe vero dormi
ebat. **Et** acceſſit ad eū diſcipuli
ei⁹. a ſuſcitauerunt eū dicētes. do
mine ſalua nos p̄imus. qui icere
p̄as eos dixit. quāc timidi eſtis
modice fidei. et ſurgens impauit
vētis et mari. et ſtatim tranquil

litas magna ſecuta eſt. ita vt mi
rarent aſtantes a dicerent **Quis**
ē hic. qd vētis et marē obediūt ei. vt
hētur **Math. vj.** a ſimilit **Lu. vj.**
Mora **I**ſta poſſunt allegari. qd
dato qd dominus ſit p̄ſonaliter et
ſp̄ualiter in nauicula. i. i ecclīa vī
collegio. nichilominus ſepe fit qd
venā tribulationū ibi taliter ſuſ
citantur. qd fluctibus miſeriarū
et moleſtiarum per vitia et infor
tūia ſere ſubmergitur et caſſatur
Dominus em̄ iheſus quādoq; vt
datur dormiē inq̄tum ſolet auxili
um ſuū diſſimulare. vt ad ipſū i
uocandum poſſit illos qui in t̄bu
latione et tēptatiōe ſūt amare.
Gaudet enim deus videns t̄bula
tos ad ſe ſeruenter recurrē et ip
ſos fortiter et patiēter tribulatio
nes ſuſtinere. **Sicut** legitur de be
ato anthonio. qd vberatus grauē
a dyabolo. cū dicēt x̄po ſibi appa
renti **Do** i ne vbi eras qm̄ male tra
ctabar. et reſpōdit ſibi dominus
tecum eram. ſ qd de patiētia tua
valde gaudeba; . ideo iuuare nele
ba;. dormiebat ergo iheſus. **Jone**
primo . **Jonas** autē dormiebat ſo
pore grau. cū nauis piculum pa
teretur **Verū** t̄m cū ad eū deuo
te recurrēt. a ſōpno diſſimulati
ōis ſue deuctis p̄ab; exatāt. tūc
ſtatim ſolet adec. et vētis tēptati
ōnū et t̄bulatiōnū qd āph⁹ nō ſeu
āt ip̄ac. et ſic nauicula. i. aīe tēp
tate l̄ p̄ſōe ſeu ecclīe t̄bulate t̄raql
litatema p̄acē exatāt⁹ reſtituit.
quā non iuocatus amodo ſuſcita
ri permittit Dominus enim vt com
muēt qm̄ p̄ab; n̄ exatāt dormit. q
ſi exatāt⁹ fuerit ſtatim ſurgit. **ps.**

secundum quendam humanum genus de
signat. qui a principio legis natus
realis et diuine vinculis ligatus
fuerat. sed omnia transgrediendo
cumpebat. Monumenta. i. opera
mortua frequentabat. virtutibus
nudus erat. et lapidibus se conci
dens. i. cultura deorum lapideorum
se turpiter lacerans nichilominus
clamabat innotum suas fatuita
tes per iactantiam appellabat. Verum
tamen crustus huic demoniacum
sanauit. et expelles demones gre
ge porcorum qui iuxta motem pascebat
ipsis habitaculum concessit. qui grex sta
tim cum impetu in mare fugiens se sub
mersit. Sic vere crustus de nauicula
exiens. i. de virgine nascens il
lud genus humanum sanauit. et
expulsis demonibus. eis porcos
.i. peccatores voluptuosos et max
ime infideles ad habitandum con
cessit. qui nunc iuxta montem super
bie pascutur. in fine tamen in ma
re. i. in inferni amaritudine omnes in
bunt. Apo. xviii. Hoc impetu mit
tetur babilon ad infernum. R

Demonibus de hominibus expul
si sunt. habitandi tamen in
porcis licentiam acceperunt. por
ci vero cum demonibus in preceps
in mare ruerunt. et ibi in aquis mor
tui sunt et pastores ammirati fu
erunt. Mora. **Q**uoniam qui ad
ymaginem dei facti sunt signant
predestinatos. quoniam secreta dei
ymagine et gratia apud suam eter
nam sapientiam designatos. porci ve
ro qui immundi sunt. et sine ratio
ne signant peccatores et reprobos
apud deum per occultam iusticiam
morti perpetue deputatos. **I**sta est

ratio rei veritas quod illi qui sunt ho
mines. i. qui sunt predestinati dato quod
quandoque iueiantur pleni demoni
bus. i. pleni vitijs omnibus et subiecti in
mundis spiritibus et habere cetera
vicia aedicta. isti tamen finaliter
ad seculum et spiritualem sanitatem
perueniunt et dimissis omnibus
vitijs diuino misterio homines sunt.
Contra vero illi qui porci sunt. s.
voluptuosi et reprobii. licet quandoque sub
pastoribus et prelatibus viuunt. a spem
sanctitatis et bonitatis quandoque
habent. finaliter tamen demonibus
per peccata subiciuntur. qui tunc
cum impetu et in discreto in mare. i. in
fluctuosa mundi negotia se precipi
tant. et in aquis voluptatum seculi
submerguntur. et ibi finaliter mor
ti perpetue exponuntur. **E**xo. xv. Sub
mersi sunt in mari rubro. abissi op
uerunt eos.

Hic habes quod gerasem videtes
quod ihesus demoniacum sanauit
et quod grex porcorum submersus
fuerat timuerunt valde et inciperunt
eum rogare quod a finibus eorum recederet
sicut de petro simile legitur. **L**u. v.
quod petrus stupefactus de captura pi
scium dixit cristo. exi a me domi
ne quod homo peccator sum. **M**ora. **I**sta
possunt allegari contra quosdam pec
catores. qui quod indignos se reputant
ideo libenter non celebrant nec christum
sibi associant. sed potius eius presentiam
formidant. timent ex indignitate
sua ad presentiam tantam sancti rei fieri deterri
ores. Quapropter melius iudicant esse
remotiores. dicentes illis quod super
in eodem ponitur. Domine non sumus
digni ut intres sub tectum meum ac
sicut ponitur. **M**ar. quinto. **X**p̄e

euangelice sacramenta Dico ergo
q̄ ista duo non bene conueniunt
simul. quia malis hominibus et i
ueteratis in malo bona spūalia n̄
sapiunt. quim̄o si eis imponan
tur et si mandata spūalia eis dāē
a si ipsis aliqua perfecta et diffici
lia opera iniungantur. statim per
impatiētiā dirūpūtur. et p̄ trans
gressiōem omnia diffūduntur.
bñ ergo dicitur supra. vii. Nolite
ponere margaritas ante porcos.
et nolite sem̄ dāē canibz. ¶ E

D Princeps vii⁹ rogabat dnm̄
dicens. Dñe filia mea mō defū
cta est. s̄ veni et impone ei manus
et uiuet. cui⁹ ergo pro sanādo pu
ellam in domū principis aduēssit
et uidisset ibi cives et turbam tu
multuantem dicebat. recedite nō
em̄ ē puella mortua s̄ dormit. De
quo cui⁹ astantes deriderunt ipz.
eo q̄ puellam mortuam eē cognō
scēbāt. ipse tenens manus puelle
ipsam erexit. et que mortua fu
erat statim surrexit. ¶ **Mor** ¶ **Sic**
v̄e quilibet homo vidēs suā puel
lā. i. animā suā mortuā eē p̄ peccm̄
statim debet ad castū per deuotio
nē recurrere. et q̄ istā puellā
suscitet orare. et ipse statim debz
ad p̄ces ipsius aduēire. q̄ op̄e su
am nulli solet denegare. **Jo. iii.**
Ego veniā et curabo eū. **Verūpt̄n̄**
ad hoc q̄ ista possz euāri aliq̄ req̄
rūtur. p̄mo q̄ dñs i domū cordis
per grāz intret. s̄do turba mala
rum cogitationū. tibicinesq̄ ina
mis gloriatiōis et laudis inde ex
pellantur. et tandē q̄ a sompno
peccati per tactum diuine miseri
cordie correctiōis a iusticie eleus

tur Dñs p̄missis a peccato suscita
bitur et sic nō fuisse p̄ dāpnatiōez
mortua. s̄ solū p̄ culpam dormiēs
approbatur. **Math. xv.** Sanata
est filia ex illa hora.

¶ Capitulum octauum. ¶

Hic dicitur q̄ cum dōi
nus icet suscitare filiā
mortuam archisinago
gi. quedā mulier que
patebatur fluxū sanguinis. xii.
annis. que sicut dicit. **Luce. vii.**
Omnia bona sua in medicas expo
suerat. sed deterius habebat. ac
cessit retro et tetigit fimbriāz ve
stimēti ei⁹ et dicebat. si tetigero
fimbriā vestimēti ei⁹ salua ero. q̄
statim sanata est. **Filiā** ad quam
principalit̄ ibat mortuā inuenit.
ipaz tam finalit̄ suscitauit. vt ha
bet. **Math. ix.** **Mora.** Sic v̄e cū in
mūdo iacerēt due mlieres tā mor
tue q̄ infirme. videlicet filia princi
pis dei scz sinagoga q̄ n̄ mortua s̄
dormiēs dici potēat. p̄eo q̄ in spe
futuē redēptiōis uiuebat. i. **Thi.**
v. **Viues** mortua ē **Et mlier.** s̄. gē
tilitas in vitis antiq̄ta. q̄ fluxū om̄i
ū vicōz patiebat. nec a medicis
scz a suis philosophis curata fueat
s̄ p̄ ipos detēi⁹ ledebat. **Factū** est
q̄ dū celestis medic⁹ xpc. p̄ ista
filiā sinagoga curāda et saluanda
p̄ncipalit̄ veniēt dicens. **Math. xv.**
Nō sū miss⁹ n̄ ad oues q̄ pierat do
mus isrl̄. ipsa infirma mulier sci
licet gentilitas ardentē castum
et fimbriam vestimēti eius id
est ipsius humanitatem tetigit.
et sic sanitatē gr̄ie añq̄ sinagoga

recepit. finaliter cristus ad filiaz
id est ad synagogam p fidem veni
et. ipsamq finaliter suscitabit.
quia in fine temporis gens iudaica
tota crederet. quia sicut dicit. Ro.
xi. Donec plenitudo gentium intra
ret et sic omnis israel salu9 fiet
B Vel dic q filia principis
huius est persona ecclesiastica fili
a dei patris. Mulier sanguinea
est secularis persona. Quia dato
q ecclesiasticę persone sperentur
principaliē saluari. sepe tñ fit q
ab emorroissa muliere id ē a pso
na seculari ad salutē preueiunt.
et q isti seculares pmo fimbriam
vestimentū cristi .i. grā ipsi9 et mi
sericordiā p deuotionē tangāt. et
sic primi salutē ppetuā consequā
tur. **Mathei. xx.** Erant primi no
uissimi et nouissimi pmi. **C**
Vel dic q castus est platus. qui
dicitur vinct9 eo q tales castitate
vincti sunt. vñ saltē q vinctioez
et oleū adulationis diligūt. Sic er
go fit hodie q q primo fimbriā ve
stimētū ei9 tēgūt .i. q primi adu
lādo et muneā offerēdo ad eos ac
cedūt. pmi sanati p motū et exal
tati recedūt. Vnde sepe fit q du9
iste xpc .i. platus vñ princeps itē
dat aliquā filiā mortuaz. .i. aliqua9
psonā inutilē sanāe id est sibi offi
cium vel beneficiū precibus ali
cuius principis vel potentis cōce
edere. quādoq mulier emorrois
sa id est ista persona immunda et
mala accelerat ipsū adulādo tā
gere. et sic solet beneficiū repor
tare. si tēgiero inquit fimbriam
vestimentū eius salua ero. ideo de
talibus potest dici illud. **Genesis**

vicimosseptimo. Venit germa9
tuus fraudulenter et cetera. et lo
quitur de iacob. qui quia primos
cibos patri obtulit ideo pmo bene
dictiois grā reportauit. **D**
Mentio fit hic de duob9 cecis
quos dñs illuminauit. et cū
hoc fecisset. precepit ne cui9 hoc
reuelaret. illi at nō tacuerūt sed
p totā illā patā diuulgaret. **Mo9**
In hoc nota q q dat alteri benefi
ciū et remediū. vel q habet a deo
virtutis pcomū. non debet laude9
humanam querere. sed potius de
bet q hoc taceatur ab eis affectatē
Mathe. xvij. Nemini dixeritis vi
sionem aī. sicut supra. **Mathe. v.**
Si facias elemosinam nesciat sin
istra tua quid faciat dextra tua.
ac si diceret nō nō queras inanem
gloriam. Verumptamen qui hu
ius beneficiū accepit non debet
ppter hoc cessare. sed magnificen
tiā celato9 deb9 ali9 demonstrare
Mar. v. Vade in ciuitatē tuā et
annuntia qta tibi fecit deus. Quia
sic dicit Seneca hec bñficiū lex ē vt
alē statim obliuiscat datū. alter vō
nunq obliuiscatur acceptū a.

Capitulum nonum. **A**

Dicitur enim q iohaēs
venerat non māducās
neq bibens. et dixit
iudei q demoniuz habe
bat. Tandem venit castus man
ducās et bibens et cōmunem vi
tam sequens. et dixerunt. Ecce
hō vorax et vini potator. peccō9 a
publicanorū aīc9. sic lēbit. **Math**
vnde cō. **Mo9** Ad hoc potest

allegari q̄ detractōēs ⁊ inuidi n̄
chil inueniūt in aliquo benefactū
Vl q̄ om̄ia facta hōinū solēt dāp
nate et intētion es omnū de trac
tionibus deprauare. Nā q̄ tūcūq̄
bona intētionē aliq̄ comedūt vl
ieiunāt. isti tamē in p̄tem sinistra
semp̄ interpretantur et iudicāt. Et
quicq̄ aliq̄ faciūt breuiter totum
dampnant. Et quicq̄ in eis dif
ficile videtur vel impossibile. alijs
esse impossibile existimant. Et o
ne q̄ eis n̄ placet. in alijs nephā
tium esse putant. Sicut ypocritē
qui ieiunare volunt reputant al
fabiles et cōmunem vitam sectā
tes esse leues et gulosos. Gulosi
vero illos qui ieiunāt et austerā
tatem seruānt. reputant p̄po cri
tas et peruersos. et non sine pots
tate dyaboli credūt eos posse re
spuere mundi atos et actus face
cere virtuolos. sicut infra. xij. di
cebant de cristo. Dic non eiat de
momiā nisi in belzeub p̄ncipe de
momiōū. Cōtra tales ergo dicit
Roma. xij. Qui māducat nō mā
ducatē; nō spernat. Et qui non
manducat manducantem non iū
dicit. Deus enim illuz assumpsit
Tu quis es. qui iudicas alienum
seruum.

Capitulum decimum. ¶ A

QUoniam dominus transiit
per sata ⁊ discipuli ei⁹
sabbato. volentes spi
tas comedere. quia for
titer esuriēbant. excusauit eos do
minus ratione necessitatis exem
plo dauid. qui necessitate duct⁹

comedit de pambus consecratis. si
cut dicitur. Math. xij. Necessitas
em̄ nō habet legem vide sup̄. i. he
xxij. **M**ora. Dic q̄ sabbato. i. i fe
stis p̄ores debent p̄ sata sacre. sep
tūe trāfic. et spicas. i. sētētias vel
lerē et ipas studēdo comedere. Nō
ē fractio sabbatoꝝ vacāe lectioni
bus studiorum quoniam ista est
magna necessitas ex qua potest p̄
uenire vtilitas. ¶ **B**

QUoniam crustus quadam die sab
bati videret in sinagoga quē
dam hōinē manum aridam habentem
cui cum diceret. Extende ma
num tuam. statim restituta est sa
nitas. de quo cum pharisei mur
murarent. dicebat q̄ licitum est
sabbatis benefacere. sicut licitū e
rat ipsis in sabbato oues suas si
in foueas caderent subleuare. Ad
dens q̄ multo fortius licebat hōi
nem cū esset melior oue adiuua ē
Mora. ¶ **I**sta p̄nt dici cōtra pha
riseos. i. contra malos curatos. q̄
bus maior est cura de suis ouib⁹
et diuitijs temporalibus. q̄ de s̄
ditis. i. ouibus spūalib⁹. Nā citius
occurrūt et reducūt ouē errātem
q̄ q̄n videt fratrem suum cui⁹ ma
nu aridā. i. peccatorem et desideꝝ ⁊
manuali bona o peratione carēteꝝ.
Cum multo melior est hōmo oue.
ideo citius fuerat sibi occurrēdū
Quia sicut dicitur. Mathei. sexto
Anima plus est q̄ esca. ¶ **C**
Vel dic. dato q̄ pharisei. i. mali
curati indignentur contra crustū
. i. contra bonos predicatoēs. quā
do vident ipos in suis. sinagogis
. i. in suis ecclesijs predicare. et sab
batis id est festiuitatibus aridos

id est peccatores spiritaliter curā
re. ipsi nichilomin⁹ non debēt cel
sari. s. sabbatis debēt benefacere.
debēt etiā ipsos ad extēdendū ma
nus suas ad paupes inuitare. ut
sic possint eos ab auaritate auari
tie sanare. **Vl** die sic isti pha
risei cū istū aridū sanare nō possēt
et tam sanā dño detrahebāt. sic
multi sūt q̄ ad virtutes et bō alio
rū attigere nequeūt. a p̄dicati
onē alios peccatores aridos curā
nesciūt a nō possūt. utpote nec p̄
dicare. nec discretē cōfessiones audi
re sciunt. qui tamen alios bene
facientes detrahendo corrodunt.
Nec q̄ subditi sui ab alijs sanent
et doceantur sustinēt. p̄mmo qm̄
alios vident in suis prochijs pre
dicare vel confessiones audire sū
me turbāt. **Mathe. xxiii.** Vos
enim non intratis. nec introeun
tes finitis intrate.

Quist⁹ videtur velle predica
re q̄ verba debent proportionari
cordibz. ideo dicitur. aut facite ar
borem bonam et fructum eius bō
num. aut arborem malam et fru
ctum eius malum. Siquidē ex fru
ctu arbor cognoscitur. ac si dicēt
nō deest bonū hominē loq̄ male.
ā extra nec malū bñ. **Meli⁹** ē em̄
q̄ bō sit bon⁹ et bonos fruct⁹. i. bō
verba habeat. vl si sit mal⁹ q̄ ma
los fructos. i. mala verba p̄ducit
ut sic bō nō decipiat ī p̄p̄ctis ma
lis. et ne p̄t bō verba eoz. ipsos
eū mali sint ut bonos cōmendēt.
Quo inq̄t potestis bō loq̄ cū sitis
mali. quasi dicerēt nō deest. q̄ di
cit. **p̄. xvij.** Nō deest stultū ver
ba cōposita. **Et. Apoc. in. Vtinā**

frigidus esses aut calid⁹. s. quia
sepidus es et nec frigidus nec ca
lid⁹ incipiā te euomere ex ore meo
Vel dic q̄ istud potest applicari.
ut communiter verba et extēsiō
opera sequuntur corda. Quia sic
hic dicitur ex habundantia cordis
os loquitur. et. **Mathe. septimo**
dicitur. q̄ non potest arbor mala
bonum fructum facere et e contra
so. **Et** dicitur **A** fructibus eoz o
nosceis eos.

Immundus spiritus cum ex
it ab homine. ambulat p̄
loca arida et magna queres re
quiem et non inuenit. et tunc re
diens ad domum suā vnde exiit
inuenit eam vacante. scopis mū
datam. et tunc assumit septem
spiritus nequiores se et intrates
habitāt ibi. et sunt nouissima
hominis illius peiora prioribus.

Mora **I**sta allegorice dicta
sunt contra iudeos. quia tunc im
mundi spiritus ab eis exierunt.
quando lege per moysen suscep
erunt. **Ipsi** vero immundi spirit⁹
per loca arida cōcuerunt. quando
corda gentium per ydolatriam in
habitauerunt. ibi tamen finalem
non inueniunt requiem. Exinde
per fides casti eiecti sunt. et ideo
ad domum suam primam scilicet
ad iudeos qui haec tenus p̄ corre
tionem fuerant scopati et p̄ legē
ornati redierunt. qm̄ post tempus
incarnatiōis xp̄i a fide ei⁹ ipos va
cates inuenit. **Et** ideo iā cū. vii. alijs
spiritibz. i. cū vniuersitate viciōrū
ibi habitant. et sic nouissima eo
rū sunt peiora q̄ ante legē fuerāt
Mathe. xxvij. **Est** nouissimus

error prior priorē **¶ F** **¶** **¶**
ista exponatur contra apostatas
Quia sepe fit q̄ immūdus spiritus
i. immūdus religiosus de corpore
hōinis. i. religionis vel ecclesie p̄ a
postasiam egreditur et per loca a
ruda. i. per mundum circuit p̄gre
ditur et vagatur. querens reque
i. status tranquillitatem quē nō
inuenit. sed potius sentit semper
exterius turbationē et aduersita
tem. interius vero conscientie tu
multum et contrarietatem. **Iere**
xvi. Seruietis ibi dñs alienis qui
non dabant vobis requiem die
ac nocte. Et tales qui seruiunt de
momb⁹ et vitis non sunt digni
requiem inuenire. nec etiā in tpa
libus pro quibus spiritualia reli
queunt digni sunt solatiū optine
Quapropter vt videm⁹ isti sine
requie vagantur. ita q̄ p̄ paup
tatem ad domum suam id est ad
claustrum qd̄ reliq̄rāt remeāt co
guntur. **Dicit illud. Osee. ij.** Va
dā a reuertar ad virū meū priorē
i. ad statū meū anteriorē. q̄ bñ
eāt michi tūc magis q̄ nūc. Qui
a rego p̄certo fit sepe q̄ tales ad
domum religionis reuertētes. qui
cotidie scoba correctionis abster
guntur. a virtutibus adornant.
solent secum septē alios spūs ac
apete nequiores. i. alios sibi associ
ate et adiungere. et sic per viti
sue inuidiam et discordiā solēt coz
pus illud et collegiū in quo sūt. ā
plus molestac̄ et diuersis suis vi
tis et infamis lacevac̄. ita q̄ no
uissima eorum opa post reditum
peiora prioribus solent esse. **ij. pe**
tr. ij. Dñs turchum implicati supā

tur et facta sunt eis posteriora p̄
ioribus deteriora **¶ G**

Quoniam xp̄c̄ p̄dicat̄ actualiter
et diceretur sibi q̄ mater su
a et fr̄es sui foās stabāt. querētes
loqui ei. non legitur p̄pter hoc p̄
dicat̄ez dimisisse. sed potius ma
nus suas in discipulos extendens
dixisse. **Ecce mat̄ mea et fr̄es mei**
Quicunq̄ fecerit voluntatē pat̄is
mei q̄ in celis est ipse meus frater
et soror et mat̄ est. ¶ **Moraliter**

Hic potest notari q̄ q̄ in p̄dicatio
ne vl̄ alio spūali exercitio occupā
tur nūq̄ p̄t̄ carnales penes vel
p̄t̄ tēporalia negotia debēt illa di
mittete. Quia illos q̄bz spūaliē p̄
fiat dēt mēs et sorores spūaliter
reputac̄. ipsosq̄ carnalib⁹ peni
bus anteferre. Iero. ad helyodo
rū. Percalcato p̄t̄ p̄ge ac̄. ¶ **W**

Homo q̄dā seminauit bonum
semē in agro suo. sed dū dor
mirent homines. venit ei⁹ inimi
cus et seminauit zizaniā. Cū cre
uissz herba a fructū fecissz. tūc ap
paruerit zizaniē. Serui at̄ ei⁹ acce
dentes dicebāt. Domine nome bo
nū semē seminasti i agro tuo. vñ
ergo habetur zizaniā. Qui respon
dit. Inimicus hō hoc fecit. Vis in
quunt imus et colligamus. Non
inq̄t ne forte eradicetis siml et tri
ticū. Sumite vtraq̄ crescē vsq̄ ad
messe. et tūc messores zizaniā
ad comburendū per fasciculos col
ligentes alligabūt. tūc aut̄ in
horreū meū congregabūt. **¶**
Mora ¶ **Ista exponūtur de tra**
sto et cetera hereticos. Constat em̄
q̄ quidam homo id est castus hō
mo singularis et excellentissimus
R. i

in principio seminavit predicatio
et docendo in agro suo .i. in ecclesi
a militante optimū semen scz do
ctrinam euangelicam et fidem ve
ritatem. sed cum homines .i. aposto
li dormiissent. et per mortem a
seculo recessissent. venit inimicus
dyabolus. qui medianribus here
ticis in agro isto cum bono semine
malum iniecit. et cum bona et sa
na doctrina zizaniam verborū he
reticorum immisit. sicut patet. q̄
statim quando apostoli mortui fu
erunt hereses arnana. eutihiana
et manichea pullulauerūt. sicut iā
patet in diuersis xpianorū segeti
bus atq̄ sectis que talibz zizanias
infecte sunt. **Pla. p̄mo. Ve semi
ni neq̄. Ista ergo zizaniam .i. hereti
corum sectā et collegiū non vult
deperire per suos seruos scilicet viros
catholicos extirpari. sed potius
vult eos vsq̄ ad tempora iudicij
tolerari. et hoc forte ne inter eos
contingeret triticum .i. aliquos bo
nos existentes vel futuros. cū eis
eradicari .i. temporaliter molesta
ri et spiritualiter ante conuersio
nem euelli. Constat enim q̄ ap̄d
eos multi sunt predestinati. q̄ cot
tidie conuertuntur. De alijs etiā
ignoramus si forsitan ad deum re
uertentur. Ideo q̄ diu est temp̄
venie ipsos oportet expectare.
**In tempore vero messis scz in iu
dicio quādo iā tempus mercedi trā
siuerit. tunc messores .i. angeli ip
sos per fasciculos .i. scdm̄ disticti
onem vitiorum in infernum cōbu
rendos ligabunt. bonos vero in
horreūz domini. .i. in paradysi repo
siturum congregabunt. **Mat. in******

**Cōgregabit triticū suum in horre
um suum. paleas autē cōburet ig
ne inextinguibili. ¶ ¶ ¶ ¶ ¶** Vel
dic q̄ homo quōdam id est castus i
principio seminavit bonum semē
id est bonas personas in agro suo
.i. in ecclesia militante. Sed quia
iam homines et prelati dormiunt
id est negligentes existunt. venit
dyabolus et superseminavit zizai
am id est copiam malorum et mu
tilium personarum. et eos ibi me
diante symonia. auaritia. carnali
q̄ affectu mirabiliter transplāta
uit. **Vnde casto vl̄ religiosis seu
ecclesiarum fundatoribus potest
optime dici. Domine nome bonū
semen seminasti in agro tuo. Vn
de ergo hec zizaniam. Et ipse procer
to potest respondere q̄ inimicus
homo hoc fecerat. Quia seminatio
plantatio. et promotio talium ab
inimico dyabolo efficitur. per cui
inspirationem ista in ecclesia semi
nantur. **Sapientie duodecimo. Se
men enim erat maledictum ab in
icio. Sed patrifamilias scilicet
casti patientia est tanta. q̄ tale
semen impium modo nō vult ab
ecclesia eradicāe. sed potius p̄mit
tit eos cum tritico. .i. cū bonis viuē
et manere. quousq̄ tempus messis
.i. dies iudicij veniat vbi ipos di
stinguet ab inuicem. Et istos in
infernum cōburet. triticum autē
id est bonos in horreo paradysi col
locabit. ¶ ¶ ¶ ¶ ¶** Messores enim angeli
zizaniam a tritico .i. bonos a malis
qui modo non possunt discerni fi
nalit̄ dident. Et illos etnaliter cō
tremādos ligabūt. istos v̄o p̄petu
o suādos i paradysi horreo acubūt**

vnde. **M**ath. xix. dicit. Mittet filius hominis angelos suos et colligent de regno eius omnia scanda la. et eos qui faciunt iniquitate et mittent eos in caminum ignis. ibi erit fletus et stridor dentium. **R** **Q** Vel dic q in ista figura reprehenduntur quidam iusti q in moderato iusticie zelo querunt ex terminare peccatores. et maxime infideles. **S**tatimq volunt irruere contra ipsos et eos de nub? deuo rae. **V**is inquit inuis vt colligam? zizamā. **S**imile. **J**ob. xxxi. **Q**uis det de carnibus eius vt saturer. **E**t simile. **L**uce. ix. **V**is inquit dicemus q descendat ignis de celo ad. **I**sti non considerat occulta diuine iusticie. nec perire dunt q̄tum vita malorum bonis proficit. et quare paterfamilias deus malos viuere finit. **N**epmitur ergo talis zelus. et angelorum iudicium q causas pmissas nouerunt retardatur. ipsorumq punitio expectada iubetur. **A**po. vi. **E**xpectate modicum donec impleatur numerus fratru vestroru. **Q**uia sez illi in iudicio finali malos eradicabunt. bonos vero in dei honore collocabunt. **I**deo dicit. **M**ath. xii. **E**ribunt angeli et sepabunt malos de medio iustorum ad. **V**el dic q inimicus ho. i. proditor quādoq ita seminat zizamiam cū tritico. i. mala consilia et machinamenta cum bonis. q i principio si possunt discerni abinuice. **V**eruptam quādo herba creuerit. et effectus secutus fuerit. tūc papie fuisse zizamiam tūc tūc et malū siluū mixtū cum bono. **L**

Hic fit mētio de grano synapis qd est min⁹ omnibus seminibus. qd cū crescat fit maius omnibus oleabus. ita q auēs. celi possunt requiescere sup illud. **M**ora. **S**ic vere fides cristiana fuit a principio satis modica. nūc per grā dei tātū creuit q cunctis oleabus. i. cunctis mūdi sectis et incredulitatibz maior existit. **I**ta q sicut iam videmus volucres celi. i. multi principes a potentes a multi philosophi et sapientes viuūt et habitant i eadē ps. **S**up eā volucres celi habitabūt. **N**el dic q sepe fit quādo aliquis modicus et humilis promouetur tunc maior alijs efficitur. et oleabus. i. suis socijs antefertur. ita q volucres. i. principes l' nobiles in ramis sue iurisdictionis amozā. **M**

Quier qdaz accepit fermentū et in tā sata farine posuit. et sic totam massaz farine fermentari fecit. **M**ora. **F**ermentū qd facit pastā feruē ē caritas. quaz quādo muher. i. aia in tria sata farine. i. in tres ptes mētis. i. rationale irascibile et occupabile potētiā adhibet. totam facit fermentari et ad deum sursum eleuari. **N**el ista mulier est ecclesia q tā sata. i. tā hominū genera. pueros iuuenes et senes fermento fidei et caritatis ibibit. et sic p amorē diuinū oēs fermentari facit ad.

Hic additur de illo qui iueit thesaurū in agro et vōdidit dia q habebat et emit agrū. **I**ta de illo q qrebat margaritas a iueta vna piosa dedit omnia sua et cōparauit eā. **M**ora. **H**oc ex **B** n

pointur a doctoribus q̄ thesaur⁹
vel preciosa margarita fidē xp̄i l̄
gloriā paradysi in agro sc̄pturē
latentez designat. **I**stū ergo agrū
scripturē sacre debet quilibet stu
dendo emē et ceteras margaritas
.i. scientias phisicas cōtēp̄nere. et
illam vnicā p̄ciosā .i. fidem xp̄i v̄l
gloriā paradysi vel doctrinā euāge
licam sollicitate querē et amare et o
mnia pro xp̄o dare. **H**oc est dictu q̄
nichil terrenū debet re spectu ip̄si
us repulcare. sed quantum ad af
fectum omnia cum ea p̄mutare di
cēs illud **Sapientie septimo**. **D**iui
tias nichil esse dixi in comparatio
ne illius. **I**lle enim qui thesauruz
glorie paradysi et margaritā xp̄m
per deuotionē querit. et p̄ cōtēpla
tionem inuenit. statim amorē alia
rum reruz deserit. et quicquid aliud
in mūdo est vilipēdit.

Sagenā vero missam in mari
exponit idem saluator de ec
clesia. q̄ nūc pisces magnos et p̄
uos. .i. homines bonos et malos sil
cōtinet. in littore tamen huius vi
te. .i. in iudicio vltimo piscatores
.i. huius sagēne rectores sc̄z de⁹ et
āngeli iter istos pisces discernēt
Et tūc bonos in vasa sua. .i. in paradysi
repositoria eligent et assument.
malos vero foas in baratū mittēt
ij. Macha. .i. Capitisz amputatis
foras miserūt.

Capitulū vndeamū

Quoniam herodes tulisset he
rodiadē uxore philippi
fratris sui. et de hoc io
hānes baptista ip̄sū ac

guēt dices q̄ sibi uxore fratris sui
dum viueret habē nō licēt. **A**lli
gavit eū herodes in carcerē ip̄sq̄ oc
cidē cupiebat. s̄ populū timebat.
Cū ergo in die natalis herodis fes
ta et cōiuiua pararent. accidit q̄
filia herodiadis corā rege saltauit
q̄q̄ regi et simul discubentibz cō
placuit. **P**ropt̄ qd̄ rex sub iuramē
to p̄misit sibi. q̄ quicquid petēt ab
eodē sibi daret. **I**lla vero p̄mōta
a meretice matre sua. caput iohā
nis q̄ erat in carcerē petijt. **R**ex at̄
ex hoc iratum se simulās. s̄ p̄pter
iurandū et p̄pter discubētes alias
se nō posse facē asserēs caput io
his āputari et puelle saltati dari
mādauit. que statim caput in disco
positum corā omnibz fil cōiuianti
bz mat̄ dedit. vt h̄etur. **Mat. xiiij**
Moalē **¶** Per istū regē p̄t am
m⁹ v̄l itellā accipi. a quo stat
hoiem totū regi. **M**eritrix ista sigē
carnē. q̄ reuēca vxor philippi q̄ int̄
pretat os lapidis. .i. dyaboli q̄ vi
get intellectus splēdoē p̄t dicit. eo
q̄ sibi et suggestioibz suis anim⁹
solet inclinari. **Q**ui frater istius
regis id est frater animi dicitur.
p̄ eo q̄ vterq̄ esse natū ē rationalis
cōprobat. **P**er istam filiaz sal
taticem cōcupiscentia intelligit.
que a matre ista meretice. .i. a car
ne tanq̄ filia geneat. que pro eo
dicitur saltare quia coram rege. .i.
coram animo solet nunc v̄m⁹ pec
cati. nunc alterius delectationes
offerre. vt ipsum ad voluntatez
suam. et ad matris huius votuz
valeat inclinā. **P**er iohāne v̄o in
q̄ ē grā hīndēsis seu v̄sciētia itelli
git q̄ in dīna grā p̄ncipalit̄ situat

et que regem. i. animum delinquentem continue redarguit et hortatur. **I**sta est ergo veritas. q. quandoq. rex mentis nostre scz animus accipit sibi in concubina vxore dyaboli scz herodiadem. que interpretatur glorians in pellibus. i. in carne q. in pellis pulchritudine gloriatur. i. q. in ipsius malis delectationibus acquiescit. de quo tamen iohannes id est conscientia ipsum redarguit. et sibi non licere hanc meretricem habere vel acquiescere predicat. Quia propter sepe fit. q. iste rex id est animus. iohannem id est bonam conscientiam incarcerat. ipsumq. vinculis malarum concupiscentiarum vel complacentiarum alligat. et sic vocem redargutionis impedit et retardat. qd. vtiq. fit quando istum iohannem in carcere male consuetudinis diu seruat. **A**nim. enim carne oblectatus iohannem. i. conscientie reprehensionem non diligit. et ideo vt ipsius carnis oblectationibus possit libere vti. in carceribus malarum complacentiarum et consuetudinum ipsi claudit. **Ezech. xix.** Misertunt eum in carcerem ne audiretur vox ipsius ultra super montes israhel. **F**inaliter autem sic accidit q. cum herodes et herodias et conuiue sunt in conuiuio. i. dum anim. et caro et male affectiones vacat delectamentis et solatijs. statim solet filia herodiadis. i. carnis concupiscentia saltare. et coram ipsis nunc ad gulam et ebrietatem. nunc ad pigritiam et luxuriam saltus suos ordinar. **Psalm. xxiij.** Pilosi saltabunt ibi et respōdebunt ibi vlule in eodibus eius. et

lyrene in delubris voluptatis. **T**antum ergo facit ista filia meretricis scz concupiscentia. q. iohannes ex toto decapitatur. et conscientia punitur. et q. rex iste scz animus cum meretrice sua scz cum carne sine timore dei. i. sine doloris scrupulo fornicatur. dices scz conscientie prope illud. **Psalm. xxiij.** Ex quo dormiuit non ascendet qui succadat nos. **V**el allega exemplariter quomodo puer non diligit viros qui eius scelestas reprehendunt. immo ipsis quandoq. penas et miseras parat puer. nono. **Q**ui erudit de iustitiam ipse sibi iniuriam facit. et q. arguit impium maculam sibi generat. **V**el allega quomodo mali qui non audent publice bonis nocere. solent sibi vias et occasiones querere. vt sub colore alicuius iusticie possint iniquitatem implere. sicut fecit iste qui sub specie iuramenti decollauit iohannem. **S**eneca dicit. **Q**ui nocere vult iniquam causam inuenit.

Quoniam crastus secessisset in nauicula in locum desertum seorsum. secute sunt eum turbe et misertus est eis. et curauit languidos eorum. **C**um ergo vespere factum est venerunt discipuli eius dicentes ei q. turbas dimitte. vt quilibet de deserto recedens cibos sibi congruos procuraret. **D**esertus est inquit locus hic. dimitte turbas vt euntes in castella emant sibi escas. **C**rustus autem volens suis auditoribus escas dare. cum esset ibi puer vnus qui habebat quinq. panes ordeaceos et duos pisces precepit turbas

B in

et cum auditores saturati fuerint
plus remanet discubentibus. q̄
ab alijs reportabat **Lu. .xix. Na-**
boni d'abitur et habūdabit ¶ **G**
Vlōic de elemosinis q̄ q̄n
discipuli cristi. i. deuoti fideles bo-
na sua distribuūt libeāliter existe-
ntibus in deserto. i. pauperibus et
egenis. sepe fit q̄ pl̄s habent de re-
siduis. q̄ in elemosinis expēdēt
Dominus em̄ multiplicat bona ta-
lium liberalium. q̄ sicut dicit **Lu-**
ca. vi. Date et dabitur vob̄. et p-
uerb̄. xxviii. Qui dat pauperi n̄
indigebit. Et aduertē q̄ xpc legi-
tur panes multiplicasse. ad deno-
tanduz q̄ tpe sterilitatis et neces-
sitatis debem̄ elemosinas magis
date. alias autem non legitur pa-
nes fregisse nisi in cena. et eunti-
bus in via. et octo milibus i herē-
mo In quo notatur q̄ bonis est
licituz bō sua distribuere. in deser-
to. i. pauperibz. i. via. i. viatoribus
et pegrinis. in cene cōuiuio. i. di-
scipulis familiaribus et amicis. et
sic isti sunt tres panes de qb̄ di-
ctur **Lu. xi. Am̄ et accommoda mi-**
chi tres pēs ¶ **V**lōic q̄ illud qd̄ p̄-
dictum est q̄ secute sunt eum t̄be
multe ac̄. potest applicari ad hoc
q̄ malus nō potest ita ad desertū
religionis et solitudinis fugere.
quin turbe malatū cogitationū et
affectionū ipsum p̄tin̄s studeant
comitari ¶ **V**lōic q̄ illud qd̄
ponitur hic. et qd̄ etiā replicat̄ in
multis passibus scripture sc̄z pre-
ter mulieres et puulos ¶ **V**bi vide-
tur innuī. q̄ mulieres et paruuli
non solent cū p̄uētis et maioribz
numerari. et potest applicari ad

hoc q̄ numer̄s signat eternē glō-
rie ascriptionē. quia sc̄z v̄erita-
tem persone virales et perfecte so-
lum merentur apud deum cōpu-
tari et in electorū numero nume-
rari. **Sap̄. v. Ecce quomodo cōpu-**
tati inter filios dei et iter electos
fors illoꝝ est. Sed reuera muliēs
. i. p̄sone mobiles et carnales et ef-
feminatē. puera. i. persone pueriles
inscie et inḡto. in tali numero nō
debent poni. nec apud dei ascrip-
tionē in electorū numero compu-
tari. vnde de quolibet dampnato
potest illud expoī. Job tercio. No-
ctem illam tenebrosus turbo possi-
deat. nō computetur in diebus a-
ni. nec numeret̄ in mensibz. ¶ I
Quist̄ misit discipulos suos
precedere trās fretuz donec
dimitteret turbas. Tandem v̄o
dimissa turba ascendit in mōtem
solus orare Vespere autem facto
nauicula in quam discipuli ascen-
derant iactabatur in medio mari
magnis fluctibus. erat enim ven-
tus contrarius illis. Nocte v̄nit
ihesus ambulans super aquas. et
cum nauem intrasset cessauit vē-
tus. ita q̄ illi q̄ erant in nauē mi-
rati sunt et adorauerunt euz disci-
puli et dixerunt. vere filīs dei es
¶ **M**oz Nauicula ecclesie i qua di-
scipuli cristi id ē v̄niuersi fideles
transfretant et naugant ad glo-
riam paradysi. dū est in mari hu-
ius mundi multis t̄bulationum
fluctibz agitat̄. ventus em̄ t̄pta-
tionis dyabolice strinat̄ eidem.
ipsamq̄ semp̄ nititur s̄mergē in
p̄fūdū. Illud autē potissime ver̄
est quādo xpc absēs ab ista nauē
B n̄

videtur. a quādo ratione nostrorū
pccatorū xpc ab ista sua nauicula
quātū ad gratū excellētiāz abfēta
tur. Quia vero de? videt eccliam
ppter peccā sua dimittere. q̄prop̄
neccesse est eam multis tēptationi
bus et t̄bulatiōib? fluctuāz. a ml
tis piculis subiatē. ideo dominus
videtur dicē illd. **Je. xij.** Reliqui
domū meā. dimisi hereditatē meā
Et sibiūgit causā qz facta ē michi
hereditas mea quasi leo ī silua. de
dit cōtra me vocē ideo odiui eam
Verūptamē loco et tpe xpc solet
super aquas et fluctus istarū t̄
bulatiōnū calcare. et ad discipulos
suos ī nauiculā ecclesie īserti
corditer per gratiā reueniē a sic
sua benedicta gratia et p̄sentia fa
cit ventum temptatiōnum et dy
abolicarū īflatiōnū cessare. et flu
ctus t̄bulatiōnū quiescere. a totā
nauiculā ecclesie tranquillare.
Thobi. tercio. Post tēpestatē trā
q̄llum facis. et post lacrimatiōnē
et luctum exultationem īducis.
R. Q. Vel dic qz nauicula est ai
ma que temptatiōibus afflictio
nibusqz et cogitatiōibus continu
e fluctuat. et a vento sibi contra
rio id est a mundi īmā gloriā cō
tinuē mouetur et agitāz. n̄ quan
do cristus ad eam per gratiā ve
nit et eam sua spūali gratia a p̄s
entia circummunit. Xpi emz ab
sentia reddit mentis nauiculā
fluctuosā. sua vero p̄sentia ip
sā facit stabilem et quietā.
Augustinus. Inquietū est cor me
um donec requiescat ī te domie
Et dic qz xpc quarta vigilia noc
tis venisse legitur qz ī quarto pū

cto penitentiē cristus visitat men
tem nostrā. **Prima** vigilia est
discussio seu meditatio sc̄sa contra
tio. **tercia** confessio. **quarta** satisfā
ctio seu constans perseverandi īn
tentio. **In** ista xpc ad nos venit
et a dampnatiōnis periculo nos
custodit. p̄s. **Veni** ad liberandūz
nos domine deus virtutum ostē
de faciem tuam et salū erimus. **¶**
L. Q. Vel dic qz nauis ecclesie ī
marhuius mundi fluctuabat ita
qz totus populus qui ī ea contine
batur mortis periculo subiacēbat
quousqz ipse xpc media nocte per
beatā incarnationē et natiuitatēz
venit. qui omnia tranquillauit. **¶**
Vel dic qz exēplo xpi nos debem?
turbas negociorū et seculariūz ho
minum et turbas cogitatioūz et
affectionum relinquere. a ī mō
tem cōtemplatiōnis ascendere.
et solum ibi dominū exorāre. **¶**
Q. **Q**uoniam xpc nocte veniet ad di
scipulos qui ī nauicula flu
ctuabant. ambulans super mare
turbati sunt discipuli dicētes. q̄a
fantasma est. nō em̄ aduertebant
qz esset xpc. sed magis credebat
qz esset aliquis fantasticus spūs
Cristus vero videns eos claman
tes et timētes dixit eis. habete fi
duciam ego sum nolite timere. **Pe**
trus vero inter ceteros audacior
dixit. si tu es domine iube me vei
re ad te supra aquas. **Quem** euz
ihesus ad se vocaēt et petrus de na
ui descendēs super aquas sicis pe
dibus versus ihesum applicaret
vidēs vētum validūz superueniē
timuit et ideo mergi incepit. sed
statim cum ad ihesum clamasset

dicens. domine saluum me fac. et
stus extensa manu ipsum re cepit.
et incredulitatem ipsius increpa
uit dicens. Modice fidei quare du
bitasti. ac si diceret. si non dubi
tasses nunquam submergi incepisses.
Mora. **I**sta possunt applicari ad
ostendendum veritatem fidei. quae qua
do in homine fixa est certa et iou
bia. quicquid in virtute fidei facere
vult facit. modica tamen hesitatio
vel dubitatio impedit opus istud.
Nequitur enim quod homo in nullo du
bitet complendo. si potius illud quod
vult fieri credat praeterito fiendum.
Vn recte causa quae iste vetule et
plone simplices faciunt quibus mira
bilia exprimentur. quae tamen homo ra
tionalis et sensatus nunquam inuenit
esse vera. propter firmam credulita
tem quam habet. quae tamen homo
sensatus nunquam habet. quae semper inquit
causam rerum et per consequens semper
dubitatur in praemissis eius non videat
rationem. Et inde fit quod illud idem
quod a simplicibus inuenitur verum. a
sapiantibus illud experiri volentibus
inuenitur falsum. Ideo dominus dicit. **Ma
thaei. xvij. Si habueritis fidem sicut
granum sinapis. dicetis motum huic
transi hinc et transibit. unde. Mar
ix. Si potes credere omnia possibili
a sunt credenti. Nec mirum cum talis
potestas credendi vel faciendi mira
cula possit consistere cum peccato.
Ista enim est gratia gratis data. quae qua
doque esse in peccato est. sicut apostolus
videtur bene supponere. **i. Cor. xij. v
bi dicit. Si habuerit omnem fidem ita
ut montes transferat. caritatem autem
non habuerit nichil sum. ac si dicat
quod ista sine caritate fieri possunt.****

Sicut patet. **Lu. ix.** de illo qui eicie
bat demonia. et tamen non sequeba
tur christum. fides enim in dubia totum
facit. Sicut patet et infra. **xvij.** ubi
dictum est apostolis. quod propter incre
dulitatem suam non poterat demoni
um eiecisse. Sicut infra. **xxi.** dicitur.
**Si habueritis fidem et non hesi
taueritis non solum de ficulnea facie
tis. sed et si huic motum dixeritis.
tolle te. et iacta te in mare fiet.** Si
cut patet hic de petro. qui non fuit
merfus nisi quando dubitare ince
pit. **Modice** inquit fidei quare du
bitasti. **¶ R. ¶** Vel dic quod exemplo
petri nos et alij qui quandoque descen
dimus ad nauiculam in mare. id est in
elaustris ad negocia mundi. et de con
templationis securitate ad actiue
vite fluctuosos labores. et nichilo
minus ad christum sepe currimus. et
in ipsis actibus. id est mundi negotijs nos
posse saluare speramus. Verum
quia ventus validus temptationum
nos agitat. quandoque in vitijs et
in malis complacitis mergi incipi
mus. quod propter non immerito dampna
tionis periculum formidamus.
Nos ergo statim quando istam me
sionem sentimus. ad cursum debe
mus per orationem clamare. et
ipsius auxilium implorare. dicen
tes. **Domine saluum me fac.** et
illud. **ps. Non me demergat tem
pestas aquae et cetera.** Ipse vero si
nos deuote clamauerimus. statim
manum suam adiutricem exten
det. et nobis dulciter subueniet
et succurret. **¶ O. ¶** Vel dic
quod exemplo christi multi sunt boni
christiani id est boni et sancti vi
ri. qui prima face creduntur
B v

.i. septem ecclesiastica sacramenta
cum ceteris sacramentalibus reme
dus ipsis distribuunt. ut spūaliter
refecti in via fortiores existant. **Sep**
tem vero spiritus .i. septem virtutes
morales supersunt. que ex septem sa
cramentis superueniunt et succres
cunt. et illorum quidam de lege vene
runt qui de statu peccati per penitē
tiam appropinquāt. **Iosue. ix.** De
terra longinqua venim? serui tui

Capitulum decimum tertium. A

Asupsit xpc petrum ia
cobū et iohānez. et dux
it eos in montē excelsū
seorsū. et transfiguratus
est ante eos. et resplenduit facies
eius sicut sol. vestimenta autē eius
facta sunt alba sicut nix. facta ē
species eius altera sicut dicitur. **Lu**
ix. Et apparuit illis moyses et he
lias loquentes cū ipso. Ecce autē
nubes lucida obumbrabat eū. et
ecce vox de nube dicens. **Die** est fi
lius meus dilectus ac. **Petrus** autē
tunc dixit. domine bonū est nos
hic esse. si vis faciamus hic ta
bnaacula. tibi unū. moysi unū a ha
lie unū. **Mor.** **Ista** possunt applicari
q̄ quicūq; vult figuratim transfigu
rari per conuersionē et penitentiā
in vitam spūalem et scientificam
transformari. ista q̄ sequūtū r̄ debet
per ordinē operari. **Debet** em̄ p̄mo
seorsū. .i. a tumultu hominū recē
dere. et in montē cōtemplatiōis
et celestium affectionū ascendere.
petrum iacobum et iohānez. .i. bo
nam societatem querere. et coram
eis non coram alijs conuersari p̄

sonaliter et manere. quoniam an
te omnia bona societas est querē
da. et turba maloz hominū fugi
enda. **In** montē inquit seorsū
vnde. **Seneca** in libro de moribus
dicit. q̄ solitudinem quat q̄ cū ino
cētibus vult viuere. **vñ. Eccl. xxv.**
In medio cogitātū. supple i legē
dei. assiduus esto. **Tūc** em̄ homo p̄
conuersionē facili? transfiguratur
et facies sue mētis per gr̄ā et dil
cretionē sicut sol resplēdebit et il
luminabitur. vestimentū sue ouer
siois per cādozē inocētie cōtinētie
deceētie sicut nix dealbabitur. et sic
species conditionis sue in aliaz al
terabitur et vertet. facta est iqt
spēs eius altera. **Regū. xi.** **Mu**
taberis in virū alterū. **Et** tūc mo y
ses. .i. lex et scientia. helias. .i. sancti
tas et inocētia ipsū cōmunicabūt.
et bona doctrina q̄tum ad p̄mū.
bonaz et sancta vita q̄tum ad secū
dū apud eū permanebunt. **Quia**
ista sūt in quibus tota lex pendet
et prophete. **Talis** etiā sic figu
ratus et mutatus a nube speledi
da id est a lumine celestis gratie
et glorie obumbrabitur. et sic fili
us dei dilectus merito vocabitur.
et ut audiatur ab alijs in dei spe
cialē filium preeligitur. **Die** est
inquit filius me? dilect? ac. **Qui**
a reuera tales merentur filij dei
nunciari. et quando aliquid pre
dicant seu mandāt ab alijs debēt
audiri. et si prelati fuerint eis de
bent obedire. **Iohannis secundo.**
Quaecunq; vobis dixerit facite.
Exodi. decimo tertio. **Obserua** e
um et exaudi vocem eius. **Si** em̄
moderni p̄dicatores essent a s̄bis

et a secularibus negotiis segregati in montem contemplationis eleuati. et per spiritalem conuersionem a communibus moribus hominum alienati profecto a secularibus audierunt et uerba eorum et predicationes libentius impleretur. ita quod alij dicerent illud abacuc. in domine audiui auditum tuum et timui. Tunc pro certo petrus iacobus et iohannes. i. loci et vicini ipsorum sanctitate et gloria uidentes poterunt dicere. Domine bonum est nos hic esse. quia societas talium gloriabuntur adesse. Tria enim tabernacula se uelle facere dicent. in quantum sancte unitatis fidem ipsorum predicatione cognoscet. Domine inquit petrus bonum est nos hic esse faciamus hic etiam habitacula. **¶ B Q** Vel dic quod illi qui sunt petrus. i. agnoscetes per discreti onem et sapientiam. iacobus supplantantes dyabolum mundum et carnem per humilitatem paupertatem et continentiam. iohannes. i. gratiosi per puritatem et innocentiam digni erunt cum christo monte paradisi ascendere. et ipsum contemplari spiritualiter et uidere. **¶ Ps. xxxiii.** Reges in decore suo uidebunt. **¶ C Q** Vel dic quod iusti debent in se ipsis christo qui interpretatur uictus. i. pietati. moysi legillatori. i. ueritati. helie qui achab reprehendit. a prophetas baal occidit. i. iusticie et ueritati etiam tabernacula preparare. Quia scilicet pietati in affectu seu in concupiscibili. ueritati in intellectu seu in uoluntate. iusticie in ira scibili debemus domicilium dedicare et tunc poterit dici illud. **ps**

Quam dilecta tabernacula tua domine uirtutum.

¶ D Vidam puer oblatus est christo ut sanaretur. eam sicut dicitur lunaticus. uide **¶ Mar. nono.** Illi qui tributum seu didragma recipiebant de singulis pro romanis conquesti sunt petro de christo. eo quod non solue rat censum illum. Quo conperto christus petrum ire ad mare et haurire mittere precepit. et statere in ore primi piscis ipsum reperturum per dixit. que pro se et pro petro ne scandalizarentur exactoribus dari iussit. Et nunc inquit ne scandalizemus eos uade ad mare et statere quem in ore primi piscis reperies da eis pro me et pro te. **¶ Mor** **¶ I**sta possunt allegari exemplum quod multa per euitando scandalum sunt facienda que alias fieri non deberent. constat quod christus tributo non erat obnoxius et tamen sustinens scandalum fieri uoluit tributarius. Homo enim quam tunc sit liber uel nobilis de tunc quam doctus contra libertatem dignitatem uel nobilitatem propriam multa dissimulare et facere. ut sic scandalum a aliorum offendiculum ualeat euitare ne causas litium et discordiarum possit si secus faceret suscitare. **¶ Ve** enim homini illi per quem scandalum uenit. **¶ E Q** Vel dic quod christus et petrus qui pecuniam non habebant pauperes et maxime religiosos designant. piscis uero qui statere in ore portabat mundi diuites signabat. qui in mari huius mundi uagantur. diuites et pecunias cumulantur. **¶ Q**uoniam ergo christus et petrus. i. religiosi et pauperes id igitur pecunia et maxime quando hinc soluere

relinquenda et omnia que habebat
distrahi ut pecunia solueretur. **V**e-
rū q̄ seru⁹ iste ad pedes supplex p̄-
cessit et dilatioēz poposcit. **P**atiē-
tiā inq̄t habe i me et oīa reddā t̄i
bi. dñs vero misert⁹ est ei⁹. nō so-
lū dilatioēz de dit ymo totū debi-
tū relaxauit. **I**ste tñ seru⁹ dimiss⁹
quidā seruo suo q̄ debebat sibi cē-
tū denarios simile facē noluit qui
ymo cū dilatioēz petet ip̄z i carce-
rē donec redderet debitum alliga-
uit. **H**ex ergo audiens hōc seruū
reuocat a suā impietate increpās
sic porat. serue nequā ōne debiti
dimisi tibi q̄ rogasti me. nōne er-
go oportuit te misereri illi⁹ serui
sicut et ego misertus sū tui. **T**rat⁹
ergo rex ip̄sū carceribus tradidit
donec vniuersū debiti redderet a
ip̄sū reberibz cōdēpnauit. vt h̄c ē
Mathe. xix. ¶ Q̄or. ¶ **I**sta palo-
la saluatoris exprime p̄ seip̄saz. q̄
ad hōc principaliē videtur tēdere
q̄ illud qd̄ aliq̄s sibi vult fieri. al-
teri dēt facē. **E**t q̄ a deo vel plato
relaxari desideat. dēt s̄bitos a cō-
seruos qui sūt obnox̄ relaxacē a
suis iniuriatoribz misericordiā pe-
tētibz indulgē. **Eccle. xxviii. ¶** **H**e-
linq̄ pximo tuo nocēt te. **Lu. vi**
Dimittite et dimittet vob̄. Cuius
tamen sit cōtranū. q̄ mlti sūt sic
seru⁹ iste q̄ bñ volūt q̄ secū agat
misericordiē. ip̄sī vero nō cū alijs
agē volūt n̄ crudelitē. **V**olūt em̄ q̄
ip̄sīs misericordiē indulgēatur a tñ
si quis eis aliqd̄ debeat v̄ aliqua⁹
iniuriā faciat nolūt q̄escere quā
ledāt. **C**ōstat em̄ q̄ omnū deus
cūlibet cōdonat. cūlibet pat et re-
mittit. et tñ crudeles et mali alijs

suis debitoribus vel iniuriatoribus
nō remittūt. sed potius crudeliter
punite et exigete cuncta volunt.
Sicut ad litteraz patet de multis
qui in infirmitate positi sibi spūa-
liter postulant a supplicat a deo mi-
sereri. et tamē quādo sanātur so-
lent cōtra alios impiē de bachari.
Ecclesia. xxviii. ¶ **H**omo hōim ser-
uat irā et a deo querit medelam.
In hominem simile sibi nō habet
misericordiā. et de peccatis suis de-
precat. **I**pse dū caro sit reseruat
irā et appiciationē petit a deo. **S**ed
peccato rex xp̄c̄ cōtra tales inq̄tos
finaliter surgit et eos tortoribz in-
fernalibz tradet dicēs. **S**erue ne-
quā nōne oportuit te misereri cō-
serui tui sicut et ego ac̄. sicut dici-
tur. **Jaco. ii. ¶** **J**udicaz sine miseri-
cordia illi fiet q̄ nō fecerit miseri-
cordiā

¶ Capitulū decimū sextū ¶ A

Quidāz paterfamilias ha-
bens vineaz. exiuit p̄-
mo mane cōducē op̄a-
rios in eādē. **C**ōuētiōe
autē facta de denario p̄ labore di-
urno. hōa p̄ma quosdā i vineā mi-
sit dem hōa t̄ca. a hōa mēdiana a-
lios i foro reppit a oibz idē p̄mit-
tes p̄cū ad vineā destinauit. **F**ina-
liter hōra nona aliquos rep̄ies o-
ciosos et ip̄os p̄ eodē p̄cio in vine-
a cū alijs collocauit dicens. **Q**uid
hic statis tota die ociosi. dicūt q̄
nemo nos cōduxit. **I**te inquit et
vos in vineā meaz et qd̄ iustū fue-
rit dabo. **V**espere autem facto
procuratorem suuz misit op̄arios

vocare et mercedem reddere. præcipiēs a nouissimis incipe. et tātū vltimo sicut primo daē. Cum ego singuli singulos denarios accipēt qui primo venerant arbitrati sūt q̄ plus acceptura essent. Qd̄ cum non fieret murmurabāt cetera patrem familias dicentes. Vñ nouissimi vna hora tantū fecerūt. et pares nob̄ illos fecisti q̄ portauit pondus diei et estus. q̄bus dominus hec verba respondit. Amice non facio tibi iniuriam. ex denario enim conuenisti meū. tolle qd̄ tuum est et vade. q̄ volo huic dare similit̄ vt tibi. Subiungitur hica q̄ sic erunt nouissimi p̄mi et p̄mi nouissimi. **Math. xx. Hora. ¶** **I**sta parabola pot̄ applicari ad multos motus et modos fortunē. **I**sta enim habet vnum iudiciū. in quo non est ratio neq̄ iuuenire nisi. **S**ic volo sic iubeo sit p̄ ratioē volūtas. **I**sta em̄ tātūdat male merito sic bñ merito. **E**t q̄nq̄ citius remunerat vltimo veniētē. tardius v̄o amplius laborantem. **E**tiam in mūdi cursu videmus q̄ nouissimi efficiūtur p̄mi. a p̄mi nouissimi. quia qui amplius in vinea ecclesie laborauerunt. et p̄mo premiari et beneficiari meruerūt aliquoties postponuntur. **I**lli em̄ qui parū v̄l nichil fecerunt sc̄q̄ adulatorēs cōsanguinū q̄ vltimū ēē debuerant p̄ponuntur. sicut videmus in curijs dominorū vbi semper solent p̄diligē magis noui. vnde. **Leui. xxv. N**ouis superuenientibus vetera p̄ciētis. **V**ñ quādo isti bene meriti conquecūtur de suis ingratīs dominis vel etiam de fortuna dicentes se

diutius laborasse et nichil vltra alios recepisse. dicentes illis. **Lu. v. Per totam noctem laborātes nichil cepimus. V**idetur q̄ ista sit responsio eorū. quā mali prelati vel domini dicunt ipsis. **N**ōne ex denario diuendū conuenisti meū. .i. nonne sufficit tibi q̄ vestes et callos habuēis. a remittūt eos quā doq̄ vacuos et sine honore dicētes. **T**olle qd̄ tuū est et vade. volo em̄ huic nouissimo dare sicut et tibi. **F**ortuna enim illud idem respondit de ipsa cōquerentibz. **A**n m̄q̄t non licet michi facere qd̄ volo sc̄q̄ de bonis meis. volo huic qui nichil fecit dare tātū sicut tibi qui satis meruisti. **T**olle qd̄ tuū est a vade. q̄si diceret. **N**ichil habes tuum nisi qd̄ volo dare. sicut dicit apostolus. **Roma. xi. Si autē gratiam nō ex opibus. A**lioquī gratiam nō ē gratia. **S**i ex opibz. iā nō eēt ex grā. alioquī grā nō eēt gratia et. **Eph. vi. Nichil iulim⁹ in hūc mūdū. ¶** **V**l allega cōtra quosdā p̄pulos dños. q̄ p̄ma hōa t̄ra et nona quot iueiūt familiaēs tot in domibz suis recipiunt et de familia sua faciūt. **I**te inquit vos in vinea meā. s̄ in sero. .i. in fine oēs equalit̄ p̄miāt. q̄ parū a nichil ab eis reportāt. **T**olle inquit qd̄ tuū est a vade. sicut isti seruitōes facilliter recipiunt ita facillit̄ rēciūt a parum ipsis de lucro t̄buūt. **¶** **V**l dic q̄ passimiliās ē de q̄ est ita predestinatione ad vineā. .i. ad ecclesiā v̄l ad fidē v̄l ad alios status alios et alios t̄poribz vocauit. **Q**uia quosdam hōa prima id est in puericia. alios hōa t̄rcia id est

famosior ideo ibi de alio subiect.
Mora Allegorice duo ceca sunt
duo populi. iudei et gentiles. q̄ ceca
per ignorantia. sedentes per pigritia.
medicantes per auaritia. secus
viaz per inanē gloriam et appetentiam.
et per mundi negotiorū oplacētiam.
caeca merito esse dicebantur
Custus em̄ nō obstāte turba sacerdotū
a pharisaeorū illos per fidē illuminauit.
et illos duos populos seu multos de ipsis
per gratiaz suaz tetigit. et ad sequendū se
per fidē et bonam opationē induxit. **Ma.**
iii. Vbi de duobus fratribus quos
ihes⁹ de nauī vocauit dicitur q̄ relictis
rethib⁹ et p̄re secuti sunt eū
F **¶** Vel dic q̄ homo dum est in
vita potest dici cec⁹ secus viaz mē
dicās. expone vt supra. Et ideo
iste quando audit ihesum transeū
tem. et sibi appropinquante. id ē
quando videt q̄ nunc est tempus
merendi. et q̄ nūc data est sibi po
testas crustum et eius misericordi
am inueniēdi. statim cū clamore oā
tionis et pfessionis. debet ad eū re
currere et illuminationis spūalis
scz gratie et influentiē beneficium
implorare. Quid vultis inq̄t vt
faciam vob⁹. Domine inq̄nt vt a
periantur oculi nostri. **ps.** Illuina
oculos meos ne vnq̄ obdormi
am in morte. Quinymo etiā si ta
lis videret q̄ t̄ba p̄terens. i. tēp
tationū fantasmatū cogitationū
et temporaliū sollicitudinū tumultus.
et mūdi negotiorū anfract⁹ ip
sum increparet. et a clamore cō
fessionis et orationis ipsum impe
diret vel retardaret. ipse tamen
multo magis dēt insistere contra

turbe impedimētum et a cristo mi
sericordiam implorare dicēs. Mi
serere mei fili dauid Et pro certo
si dominus videret ipsum clamā
tem. et in illo clamore perseuerā
tem. ipsum illuminabit et tanget
per gratiam et verā cognitionē.
cecitatem peccati et ignorantie si
bi tollet. ita q̄ per bonam opatiōem
et discretiōnem post crustū imitā
do sequetur et curret et dicet illi
Math. viii. Magis sequar te quo
cūq̄ ieris. Die potitur petitiō
mātis filiorū zebedei. sed vide infra
Mar. quarto. De ingressu domini
super asinam. vide **Luce. xix.** De
euerfione mensarum et eietōe co
lumbas vendentium. Vide infra
Johis secundo.

Capitulū de amū septimū ¶ A

Qum semel crustus esū
ret et sicūpe locū cō
spicēt. iuit ad eā si q̄
forte fructuū i ea rep
iret **Sz** cū nō fruct⁹ s̄ solū folia re
piret. nō em̄ eāt tēp⁹ fructū sicut
dicit. **Mar. xi.** Iero sicū cōtinuo
maledixit dicēs. Nūq̄ fruct⁹ ex
te nascatur. et statim aruit ficus
Math. xxi. **Mor.** Ista sic⁹ p̄t v
tosos hōies signae. q̄ folijs verbo
rū habūdāt. fructū tū opis et effi
cacie non habent. vulgare em̄ ē
q̄ vbi est verborū iactantia et
elatio maior. ibi operis et efficacia
ē nec non diuiciarum et amicitie
solet copia esse minor. puerbiorū
xiii. Vbi verba sunt plurima ibi
frequenter egestas. Quia quan
do esurēs. i. quādo aliquis indiget

ad tales dicit et fructus alicui
solarij vel auxiliij in eis inuenire
se credit. satis folia. i. pmissioes
verba a iactantias cepit fructum
vero nullum inuenit. **Q**d de ppo-
tis est verum in quibus sola folio-
rum et verborum vanitas. et sol⁹
conuersati omis viror. nullus aut
bone opationis fruct⁹ inuenitur.
Quia propter tales infructuosi a
deo maledicuntur et vitore sue ex-
terioris conuersationis sicte sicca-
tur. et ariditate paupertatis dap-
nantur. **V**erbofi em et vami amici
merentur siccati spaliter. p ppte
vero merent arefctē et vitore sue
couersationis perdere spiritualit^r
Ma. xi. Habi ficus cui maledix-
isti aruit. **B**ona em couersatio si-
ne lo vita nō potest durare. pmo
cito deficere debet. **Ma. xiii.** Sem-
natū aruit qz non habuit humo-
rem. **V**n seneca i libro de moribz
ait. Nunq⁹ bone honestatis longa
est simulatio. **I**B
Homo qdam habuit duos fili-
os. et pmo dixit. **F**ili vade
operari i vmeā meā. q respōdit
patri. nolo. **T**andē vero penitētia
duct⁹ iuit. **P**ostea pat iuit ad al-
terū et dixit file. q respōdit. eo
dñe. et tñ nō iuit. qz ergo horuz
querit dñs fecit volūtatē patris.
Respōdū ē q pmo. **E**t xpc ex hoc
cōtra pncipes sacerdotū dicit. qz
publicani et meretres pcedent
eos i regno dei. venit enim iquit
iohānes i via iusticie et nō credi-
distis ei. peccatores a meretres etē
viderunt ei. **Moz. 4** Ita ergo
saluator videtur exponē pabolaz
supra dictaz. videtur enim suppo-

nerē qz paterfamilias est de⁹. q
duos filios habz i mundo. i. duo ge-
neā sbditor⁹ pmos et scdos scz ec-
clesiasticos et laycos. quos alios
ad laborandū et bene opandū i vi-
nea sua. i. in ecclesia vel in anima
conuocat. et ad hoc vtrūmqz scz
maius et min⁹ ordnat. pmo tamē
scz populo ecclesiastico ista prece-
pit. scdo scz seculari et layco iqui-
ens sic. **I**te in vmeam meam et
qz iustū fuerit dabo vob. **Mat. 23.**
vicesimo. **S**ed vere magna diffe-
rentia est in istis. quia pmi dicūt
et non faciūt. **S**cdi vero quādoqz
faciūt et nō dicūt. **C**onstat em qz
multi sūt ecclesiastici qz promittūt
et dicūt se velle in vmea dei labo-
rare. et hō potissime i susceptiōe
ordinis vel beneficii. vbi tam pub-
lice qz occulte se obligant ad labo-
rem et ad bonorum operum exer-
citium et culturam. **Q**uia istis vi-
detur dictum esse illud. **Thimoz**
ij. Labora sicut bonus miles xpi a
tamē isti sunt qui omnino nichil
de promissis faciūt. s qd deo voue-
rant pretermittunt. **Mat. xxiii.**
Dicunt em et nō faciūt. **C**ontra at
alij sūt seculares. et alij magis le-
ues. qui prima facie mādato dñi
contradicunt. et qñdo aliqd eis in-
iungitur lingua et moribz totuz
spēnūt. **Iere. ij.** **A** seculo cōfregi-
sti iugū meuz. rūpisti vīcula mea
et dixisti nō seruiam. **E**t tamen
isti ad cor reuerfi multa bona ope-
ra faciunt. et contra illud quod
promiserant bonum agunt. qui
a sepe fit qz seculares qui in se-
culari conuersatione videntur dei
patris mandata contēpnē. faciūt

mea occisa sunt. diuina parata sunt
venite ad nuptias. inuitati vero
noluerunt sed unusquisque in villam
suam ad negotiationem suam abiit.
quidam autem ex eis seruos suos
tenuerunt et affectos contumelios
occiderunt. quod audiens rex mi-
sit exercitum suos et perdidit illos
et mittens seruos suos alios con-
uocat dicens. Nuptie parate sunt
sed qui inuitati erant non erant
digni. **I**te ergo ad exitum viarum
quoscunque inuenitis inuocate ad
nuptias. **S**erui ergo abeuntes con-
gregauerunt bonos et malos et
implete sunt nuptie discumbentibus.
et vidit ibi hominem non in
dutu veste nuptiali. et ait illi quo
modo huc intraisti non habens ve-
stem nuptialem. at ille obmutuit.
Tunc rex ministros vocauit. et e-
ius in tenebras exteriores ligatis
pedibus et manibus mitti iussit. i-
bi inquit erat fletus et stridor den-
tium. **M**ulti enim vocati pauca ve-
ro electi. **M**ora. **I**sta ex-
ponuntur allegorice de gentilibus
et iudeis. constat enim quod rex deus
pater filio suo uxorem scilicet na-
turam humanam duxit. et ad he-
nuptias et solempnitatem fidei ch-
ristiane. et congregationem ecclesi-
e catholice celebravit. **A**d quod con-
uiuium primo iudeos vocauit. quia
scilicet huius fidei fieri participes
iplos pre alijs ordinauit. **R**oma
primo. **I**udeo primo et greco.
Omnia parata sunt dixerunt serui
.i. predicatorum et apostolorum. tauri et
et alia sunt occisa. id est christi
et prophete et martires pro fide sunt
mortui ac si diceret. **O**mnia fidei

testimonia et misteria parata sunt
venite ad nuptias id est ad inica-
tionis fidem. **P**saie quinquage-
simo quinto. **O**mnes sitientes ve-
nite ad aquas. **S**ed reuera isti ad
nuptias venire noluerunt. sed po-
tius ad villam suam id est ad sina-
gogam per incredulitatem abierunt
et multos de seruis casti et predi-
catoribus occiderunt scilicet iaco-
bum stephanum et multos alios.
Ideo rex noster deus pater missis
exercitibus scilicet romanorum illos per-
didit et destruxit. et eos indignos
nuptiarum. i. salute et fide christiana in-
dicans. seruos suos predicatorum ad
alios conuocandos ad istas nuptias.
i. ad incarnationis fidem misit.
Actu. **x**m. **V**obis oportebat pri-
mum loqui verbum domini. sed
quoniam repulistis illud et idig-
nos vos iudicatis eterne vite. ec-
ce conuertamur ad gentes. **I**sti er-
go predicatorum ad exitum viarum
.i. ad gentes qui non erant in via sa-
lutis sed in exitu mittuntur. qui
fide recipientes ad ecclesiam nuptias in-
ducuntur. inter quos boni et ma-
li piter concluduntur. ita quod discun-
bentibus tam bonis quam malis nuptie
iam implentur. **J**ob. in. **P**arus
et magnus ibi sunt. **S**ed reuera in
fine seculi rex iste deus ad suos fi-
deles iudicandum. et ad discun-
bentes videndum et examinandum in-
trabit et illos quos non indutos
veste nuptiali. i. caritate et gratia in-
uenit et in viculis et tenebris
condempnabit dicens. **A**mice quo-
modo huc intraisti non habens ve-
stem nuptialem id est quomodo in
in ecclesiam venisti et fide christianam

nuptiarum introitum concessum
Verumptamen q̄ nūc tardat neces
se est q̄ iste it̄erz p̄ mortem corpo
rales dormiant. et q̄ tā boni q̄ ma
li debituz mortis soluant. **Math.**
xxvi. Dormite iaz et requiescite.
Finaliter tamen media nocte. i. hu
bito ex isperato clamor tube ageli
ce fiet. qui omnes dormientes et
mortuos per resurrectionē aduo
cabit. et ipsis aduentū iudicis pate
facet dicens. ecce sponsus venit.
exite de sepulchris obuiā ei. **Iero**
**Semper sonat iquit vox illa terri
bilis in auribz meis. surgite mor
tui et uerte ad iudiciū dñi. Tūc o
nes tam boni q̄ mali surgēt et lam
pades suas id est bona sua opera p̄
parabunt et numerabūt et dicēt
Domine domine ap̄i nob̄. Et dñe
nōne i nomine tuo p̄phetaur̄.
verumptamē q̄ mali et p̄uerate ole
um recte int̄tionis nō habuerūt
ideo lampades suarū op̄mionū ex
tinguētur inq̄tū fructu et utilita
te omnimoda p̄uabūtur. **puer̄**
xxiii. Lucna ip̄iorū extinguetur
Istis ergo non p̄ficiet si iustis et
sapiētibz dicant. Date nob̄ de o
leo vestro ac. i. uiuētis nos virtu
te meritorū vestrorū. q̄ tūc boni po
terunt respōdere. ne forte n̄ suffi
ciat nob̄ et vob̄ ite potius ad ven
dentes. ac si dicerent oleū merito
rū nostrorū non est tātum q̄ ad
saluādū nōs et vos possit sufficere.
sed ite potius ad vendētes et vide
te q̄d vob̄ p̄ficiet illi p̄ quorū cap
tādo fauēt lāpades et nō oleū. i.
op̄a vana sine consciētia bona dug
vixistis in seculo habuistis. Ac si
dicerēt videte quid nūc proficiat**

vobis vana gloria. vana laus et
commendatio mundanorū. **Deu.**
trigesimo secundo. Et dicent vbi
sunt dñi eorū in quibus habebāt
fiduciam. surgant et opitulentur
vobis Sed p̄ certo dū iste volūt o
leum bone consciētie sibi emere
.i. dum incipiunt tarde bonam cō
scientiam querere. et de vanitate
op̄ū penitē. sapiēntes et bone q̄
habebāt oleū euz lāpadibz cū sp̄o
sō esto nuptias intrabūt p̄adyfi.
Et clausa ianua p̄adyfi. i. excluso
tēpore merēdi iste p̄p̄oite et fatu
e perpetuo foris stabunt. et i infer
no nūq̄ ap̄tionē veniē seu celi ia
nue de cetero impetrabunt. **Ma.**
septimo. Nō omnis q̄ dixit michi
domine domine intrabit regnum
celorum. Ergo oleo bone consciē
tie muniamur. et semper pati et i
bono vigiles iueiamur. vt quāq̄
hora sp̄s x̄p̄e veniēt euz ip̄o
ad nuptias inducamur. **Eccle. ix.**
Omni tēpore sint vestimenta tua
candida. et oleum de capite tuo
nō deficiat ac. et **Marc. xiii.** Om
nibus dico vigilate. **¶ B C**
Vel dic si vis illud q̄d hic p̄ditur
scz q̄ fatue virgines pro eo q̄ ole
um non habebant lampades suas
extingui dicebant. potest contra
p̄p̄ocitas allegari quorū lāpa
des. i. quorū conuersatiōis splēdor
non potest diu durare. p̄m̄o cū
oleum bone consciētie int̄tionis et
diuine gratie int̄ioris istis defi
ciat. necesse habet cito extingui et
deficere. **Seneca** nichil q̄d simula
tum et fictum est potest esse diu
turnum. vnde **Iob.** Nōne lux im
p̄i extinguetur. **¶ C**

gratias sibi concessas multiplicat.
et alij quicq; talenta alij duo lucrā
tur. inq̄tū scdm̄ magis et minus
in bonis operibus se exercēt. Et
scdm̄ q̄ plures gratias naturaes
acceperunt. de lucro meritorū pl̄
reporāt. **Luce. xij.** Cui mltū da
tum est multum queretur ab eo.
Ideo in die iudicij vel in morte
quādo deus q̄ ab ipsis p̄fectus fue
rat. i. qui quēlibz eorū in manu su
i liberi arbitrii dimiserat istos ser
uos ad rationem vocabit. tūc ta
les bene operantes supra multa o
stituet. et in gaudium domini su
i sc̄ p̄d̄so multipliciter premia
bit. **V**erumptamen quia aliq̄ sūt
pigri serui qui pecuniam sibi com
missam. i. scientiam gratiam vel in
dustria sibi a deo concessā in bono
non multiplicat. ymmo in terrā
ipsam fodiunt. et ad terrena lu
cra et negotia applicat. ibiq; to
tum sensum suum cumulant atq;
perarant. ideo tales finaliter cōdēp
nantur. et in exteriores tenebras
alligantur. **Math. xij.** Ligatis ma
nibus et pedibus mittite euz in te
nebras exteriores. **E**t dicit domi
nus. **S**ciebas quia homo durus sū
iustus rigidus et seuerus qui vo
lo colligere vbi non seminauit hoc
est volo q̄ quilibet vie virtutes et
merita reponet vltra gratiā quā
sibi p̄ semine de di. et q̄ ipse auge
at et multiplicet gratiam et scienti
ā quā sibi comisi. **Q**uare ergo illā
in terrā fodisti. i. quā eā in terre
nis negotijs posuisti. et nō poti⁹
tradidisti nūmularijs. i. paupib⁹
si fuerat pecunia tēp̄alis. vel audi
toribus si fuerat pecunia spūal et

scientiā. vt sc̄z lucrū debituz repor
tarem. ac si diceret **I**uste in tene
bras ex teiores eia meruisti. qui
magis terrena q̄ spūalia dilexisti
Ita potissime allegā
tur. p̄ grego. de predicatoribus.
quia scdm̄ q̄ hō ipse habet plura
talenta. i. scdm̄ q̄ plures gratias
et scientias a deo recipit. sc̄z hoc
predicādo et docendo magis debz
p̄ficere. vt lucrū cūz v̄tura de am
mabus conuersis possit domino re
portare. **Luce. xij.** Cui commēda
uerit multuz plus petent ab eo.
ita q̄ de laborado et p̄dicādo scdm̄
magis et minus nullus se valeat
excusare. vñ scdm̄ ip̄m̄ illi qui di
cunt domino. scio quia homo du
rus es. i. scio qz predicationis et te
ligionis status difficilis est et du
rus. ideo nolo traditum michi ta
lentum. i. scientiam michi traditā
in tali negotio exponere. nolo ta
ardua querere. sufficit michi in ter
renorū scientiā et administratiōe
viuere. et talentū michi tradituz
in terra. i. in terrenis occupatiōi
bus sepelire. nolo salutem multo
rum querere. sufficit michi per tē
p̄alia iuste viuere. et de vtilitate
ppria non de aliena curare **I**sti a
domino sicut serui inutiles redat
guuntur. et eternis tenebris celu
duntur. **I**tem **V**el si vis illud qd
hic dicitur sc̄z. **D**abēt dabit et ha
būdabit. ei aut qui non habet eti
ā qd habere videtur auferetur ab
eo. qd etiā iste p̄familias exēplo
mōstrauit q̄ vnū talētū ab illo ab
stulit et ipz alteri q̄ pl̄ habūda
uit dari mādauit. allega de mun
di fortuna. etiā de mūdi p̄cipibz
C 117

expediunt. quia sicut dicitur. **Ie-
ny.** Sapientes sunt ut faciant ma-
la. bene autem facere nescerunt.
Ite in fine vite quando pater
familias deus vult cum eis ponere
rationem scilicet in morte. illud tale
tunc scilicet sensus et ratio ab ipsis au-
ferretur. incertum de his que ad sa-
lutem pertinent obliuiscantur.
Quapropter in exterioribus tenebras
perpetuo reponunt. **Quia** teste **Gre-
go.** Hac autem animaduersione percuti-
tur peccator ut moriens obliuiscatur
sui. qui dum uiuere oblitus est de-
i. vii. i. ad. **Coz. i.** Perda sapientiam
sapientium

Hic fit mentio quo in die iudi-
cij boni a malis separabuntur.
et illi ad dexteram. isti ad sinistram
ponentur. **Fit** etiam mentio quo de
operibus pietatis dominus disceptabit
et quo illos qui pietatis execue-
runt opera ad paradysum uocabit.
illos qui contrariis fecerunt. etiam
qui erga tribulatos a pauperes sub-
etudales in ignem patum dyabo-
lo condempnabit. **Fit** etiam menti-
o quo pietatis opera pauperibus
impensa christi in extremo iudicio si-
bi facta fuisse reputabit. et quo in
persona pauperum semetipsum deho-
noratum clamabit. **¶ Mora** **¶**
Ista omnia allega quod boni et mali
qui nunc possunt vix distinguuntur in
mundo. in iudicio optime distinguuntur.
Quia tunc in presentia omnium
boni a dexteris. i. in eterna prosperi-
tate ponentur. sicut dicit. **pūb**
quarto **Vias** que a dexteris sunt
nouit dominus. peruersas uero sunt
que sunt a sinistris. **Item** ista pos-
sunt allegari quo opera pietatis me-

cetera bona uidentur deo placere
de quibus solum legitur in iudicio
mentionem facere sicut satis dicit a-
postolus. pietas ad omnia ualet.
Ite; ista possunt allegari quomodo
deus bonum uel mala facta pauperibus
sua reputat. a quo in persona pau-
perum personam domini representat
vñ. **Math. x.** Qui recipit uos me
recipit. et. **Math. xxiii.** Qui sus-
cepit unum puulum tale in nomine
meo me suscipit

¶ Capitulum uicesimum. ¶ A

Qonsilium capiendi cri-
stum fuit sumptum in a-
trio principis sacerdo-
tum qui dicitur caphas.
vñ hic dicitur quod congregati sunt
principes sacerdotum et seniores po-
puli in atrium principis sacerdotum
qui dicebatur caphas. ut ihesus
dolo tenerent et occiderent. dice-
bant enim. non in die festo. ne forte tur-
multus fieret in populo. **Mathe.**
xxvi. **¶ Mora** **¶** **Ista** possunt
allegari contra mala que fiunt in ci-
uitatibus dominorum. quod hodie in atrio
principis summi sacerdotis. hoc est
in curiis episcoporum et principum
mundanorum congregantur sacer-
dotes et seniores id est mali consili-
arii tam layci quam clerici. tunc regu-
lares quam seculares. et hoc non ut
ihesus id est iusticia defendatur.
sed potius ut dolo fraude et iniusti-
cia produeretur. **Quia** omnia collo-
quia et consilia que fiunt hodie in principum
palatiis ad hoc solum fiunt ut detur
locus fraudibus et significationibus et ut

penitētia foris. i. extra statum pec-
cati exit. et amare plorans cōque-
ritur atq; gemit. et sic venia; op-
tinet et acquirit. ¶ Vel dic q; nul-
lus est ita petrus. i. fortis quā ad
vocem analle. i. carnis suggestiōez
debet formidare. et quā per ipsā
possit a statu salutis cadere et con-
sentiendo peccato dnm negare. ¶ **D**

Iudas osculatus est ihesum.
et tamen ipse est q; tradidit
ipsum ad mortem et tormentum

Mora ¶ Sic vete hodie mali sacer-
dotes. q; dominū in sacramēto cot-
tidie osculantur sūt illi q; sibi am-
plius imi micantur. Et q; ipsū oscu-
lando. i. idigne recipiēdo in maib9
mimicorū fuorū. i. viciorū que hēnt
in corde tradere dimoscunt. ¶ **Mar-**
xiii. Juda osculo filiorū hō mimis
tradis.

¶ Capitulum vice simū p̄mū. ¶ **A**

De precio sanguinis tra-
sti venditi sacerdotib9
restituto fuit emptus
ager figuli i sepulturā
pegnorum q; acheldemach vōbaē
.i. ager sāguinis. ¶ **Math. xxvii.** ¶
Mora ¶ Sic v̄e p̄cio mortis existi-
fuit emptus et acq̄litus ager opu-
lentissim9 p̄adyfi. in quo scz p̄eg-
ni. i. vici iusti q; se reputāt p̄eg-
nos et aduenas super terrā i mor-
te quātū ad animā sepeliūtur et i
b̄icē felicit̄ reponūt. ¶ Qui etiā lo-
cus ager sanguis p̄prie dicitur p̄
eo q; sāguis xp̄i p̄cio cōparatur. ¶ **A**
ger etiā dicitur figuli. p̄ eo q; ip̄s

dedit et vendidit factoz mundi.
Ge. xxvii. Odoz agri pleni cui be-
nedixit dominus

Iudas penitētia ductus pecu-
niā de xp̄o iuste v̄edito acq̄-
sitam legit̄ restituisse. et de c̄mie
suo displicētiā habuisse. ¶ **Qd** ē. con-
tra obstinatos v̄furatos. q; sine
displicētia et penitētia de mundo re-
cedūt. et nichil de alieno omnino
restituere volunt. ¶ **C**

Barrabas nocens in curia pi-
lati fuit liberatus. xpc̄ vero
innocens crucifixus. ¶ **Qd** q; pyla-
tus ad vocē populi fecit. ideo excu-
sabile se esse credidit. i. cuius sig-
nū ma9 suas lauit dicens. innocens
ego sū a sanguine iusti huius. ¶
Mora ¶ **I**llud allega generalit̄ q;
in curiis malorū iudiciū boni et i-
nocentes maxime qm̄ sūt egem et
paupes cōdemnantur. mali aut̄
et nocentes dū tamē dicatur bar-
rabas qd̄ imp̄tat̄ fili9 magistri.
id est alicuius viri nobilis et sig-
nis. hoc ē dictu dū tamē sint hōi-
nes nobiles et diuites. et q; magi-
stros habebant dominos v̄l parē-
tes cōtra iusticia; absoluūt. quia
isti sunt de qb9 dicit. ¶ **Ysa. v.** Ve
q; iustificatis impiis p̄ munerib9
et iusticiā iusti auferis ab eo. ¶ **¶**
illud dic contra multos fatuos q;
quando faciunt aliqd̄ malum ad
clamorem aliorum reputant se in-
munes dicentes Innocens ego sū
vos videritis. et tamē isti deberēt
advertere illud. ¶ **Exo. xxiii.** Non
sequeris turbā ad faciēdū malū.
nec in iudicio acquiesces plurimo-
rū sententiē vt a vero deuiēs. ¶ **D**
Mortēte dño velū tēpli ē i duas

